

ZARZĄD MIASTA SKIERNIEWICE

**STRATEGIA ROZWOJU
MIASTA SKIERNIEWICE
DO ROKU 2015**

Aktualizacja
Strategii Rozwoju Miasta Skierniewice
na lata 2000 - 2015.

Skierniewice, czerwiec 2009 r.

Rada Programowa STRATEGII - rok 2000:

Włodzimierz Binder	Przewodniczący Rady Miasta Skierniewice
Ryszard Bogusz	Prezydent Miasta Skierniewice, Przewodniczący Zarządu
Bogusław Adam Jezierski	Wiceprezydent Miasta, Członek Zarządu Miasta
Czesław Owczarek	Wiceprezydent Miasta, Członek Zarządu Miasta
Anna Janus	Członek Zarządu Miasta
Ireneusz Putrzyński	Członek Zarządu Miasta
Mieczysław Zarębski	Członek Zarządu Miasta
Jacek Zwierzchowski	Członek Zarządu Miasta
Andrzej Charzewski	Przewodniczący Sejmiku Samorządowego Województwa Łódzkiego
Mieczysław Białas	Dyrektor Naczelny Organizacji Technicznej
Janusz Dziwerek	Dyrektor PKO BP o / Skierniewice
Danuta Goszczyńska	Dyrektor Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarnictwa
Wojciech Hanuszkiewicz	Dyrektor Zespołu Usług Projektowych
Stanisław Kaniszewski	Dyrektor Instytutu Warzywnictwa
Grażyna Krulik	Dyrektor Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Skierniewicach
Andrzej Krzesiński	Dyrektor Przedsiębiorstwa Instalacyjno - Budowlanego "INSBUD"
Konstanty Marat	Prezes Regionalnej Izby Gospodarczej
Jolanta Naguszewska	Prezes Zarządu ZPO "Amanda" S.A.
Roman Niewiadomski	Prezes Skierniewickiej Spółdzielni Mieszkaniowej
Edward Papuga	Prezes Zarządu "Philips Ferpol" sp. z o.o.
Jan Pawluczyk	Prezes Zarządu "Zatra" S.A.
Leszek Pokrop	Prezes "U-CAR" sp. z o.o.
Dariusz Rosiński	Komendant Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej
Marian Rosiński	Dyrektor "Hortex" sp. z o.o.
Marian Rożej	Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków w Łodzi, Delegatura w Skierniewicach
Wiesław Rutkowski	Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Filia w Skierniewicach
Elżbieta Sadowska	Dyrektor Kuratorium Oświaty w Łodzi, Delegatura w Skierniewicach
Zbigniew Świeciński	Dyrektor Rejonowego Urzędu Poczty
Wiesław Walczak	Kierownik M.O.Z.G. ZG Łódź - Rejon Gazowniczy w Skierniewicach
Alicja Wawrzyńczak	Kierownik Cechu Rzemiosł Różnych
Bernard Wesołowski	Dyrektor Telekomunikacji Polskiej S.A.
Ryszard Zaborski	Komendant Miejski Policji

Komitet Roboczy STRATEGII - rok 2000:

Bogusław Adam Jezierski	Wiceprezydent Miasta Skierniewice
Anna Janus	Członek Zarządu Miasta
Maria Bielicka	Kierownik Referatu Analiz i Promocji
Dariusz Boguszewski	Dyrektor Miejskiej Pracowni Urbanistycznej
Michał Urbański	Architekt
Włodzimierz Wasilewski	Artysta plastyk

Zespół Problemowo-Branżowy STRATEGII - rok 2000:**Naczelnicy i pracownicy poszczególnych Wydziałów Urzędu Miasta Skierniewice**

Waldemar Borzykowski	Skarbnik Miasta
Mirosław Kubik	Naczelnik Wydziału Architektury i Budownictwa
Stanisław Lipiec	Naczelnik Wydziału Komunikacji
Dorota Mosakowska	Naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich
Teresa Stanisławczyk	Naczelnik Wydziału Organizacyjno – Prawnego i Kadr
Adriana Szczepańska - Połczańska	Naczelnik Wydziału Techniczno – Inwestycyjnego
Władysław Szrajbrowski	Naczelnik Wydziału Spraw Społecznych
Antoni Twarkowski	Naczelnik Wydziału Geodezji, Katastru, Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa
Piotr Zawadzki	Naczelnik Wydziału Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

Dyrektorzy Spółek z udziałem Miasta i miejskich jednostek organizacyjnych

Hilary Górski	Dyrektor Miejskiego Zakładu Oświatowego
Paweł Hałatiuk	Komendant Straży Miejskiej
Wiesława Jastrzębska	Prezes Zakładu Gospodarki Komunalnej sp. z o.o.
Andrzej Michałak	Prezes Zakładu Utrzymania Miasta sp. z o.o.
Tomasz Milewski	Prezes Ośrodka Sportu i Rekreacji sp. z o.o.
Bogdan Nagórski	Prezes Energetyki Ciepłej sp. z o.o.
Marek Pastusiak	Prezes Zakładu Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o.
Tomasz Przybysz	Prezes Pływalni Miejskiej sp. z o.o.
Krzysztof Pszczółkowski	Prezes Miejskiego Zakładu Komunikacji sp. z o.o.
Krzysztof Tułacz	Prezes Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o.
Janina Wawrzyniak	Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie

Konsultant metodyczny i opracowanie dokumentu STRATEGII - rok 2000:**Dr Marek Ziółkowski**

Katedra Samorządu Terytorialnego i Gospodarki Lokalnej
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie (d. SGPiS)

SPIS TREŚCI:

Wprowadzenie	4
Część I	
OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA SKIERNIEWICE.....	8
Część II	
UWARUNKOWANIA ROZWOJU MIASTA SKIERNIEWICE.....	14
1. Uwarunkowania rozwoju społeczno-gospodarczego.....	14
2. Uwarunkowania demograficzne	24
3. Główne problemy dalszego rozwoju miasta	26
Część III	
STRATEGICZNE CELE ROZWOJU MIASTA SKIERNIEWICE	28
1. Zasady i podstawy formułowania celów rozwoju.....	28
2. Misja i strategiczne cele rozwoju.....	29
Część IV	
WARIANTY STRATEGII ROZWOJU MIASTA SKIERNIEWICE	32
Część V	
CELE OPERACYJNE I ZADANIA REALIZACYJNE	36
1. Cele operacyjne	36
2. Zadania realizacyjne	38
3. Koszty realizacji zadań inwestycyjnych.....	48
4. Priorytetowe zadania inwestycyjne	55
5. Zadania wnioskowane do Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego.....	56
Zakończenie	58

Wprowadzenie

Skuteczne i efektywne rozwiązywanie lokalnych problemów społeczno-gospodarczych oraz ekologiczno-przestrzennych, w celu coraz lepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców miasta, nie może być oparte na metodach prób i błędów, licząc na szczęśliwy przypadek, a także odbywać się na podstawie nieukierunkowanych na przyszłość decyzji bieżących. Ponadto, ograniczone środki finansowe, znajdujące się w dyspozycji lokalnych władz samorządowych wymagają racjonalnego (optymalnego) podejmowania decyzji o sposobie i kierunkach ich wydatkowania.

W tej sytuacji niezbędnym staje się stosowanie – przez władze miasta – aktywnych metod sterowania jego rozwojem, w których decyzje bieżące wynikają z ustaleń o charakterze strategicznym. Wymogi te spełnia **zarządzanie strategiczne**, które jest **ciągłym procesem zarządzania, nastawionym na formułowanie i wdrażanie skutecznych strategii rozwoju**.

STRATEGIA ROZWOJU to długookresowy plan działania, określający strategiczne cele rozwoju miasta i przyjmujący takie kierunki oraz priorytety działania (cele operacyjne i zadania realizacyjne), a także alokację środków finansowych, które są niezbędne dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych. Ogólnie biorąc, odpowiada ona na podstawowe pytanie: **co musimy zrobić, aby funkcjonować i rozwijać się w przyszłości w celu optymalnego zaspokojenia zbiorowych potrzeb mieszkańców?**, mając na uwadze zarówno uwarunkowania zewnętrzne (szanse i zagrożenia), jak i wewnętrzne (silne i słabe strony) dalszego rozwoju miasta.

Ustalenia STRATEGII ROZWOJU stanowią podstawę do prowadzenia przez władze miasta długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego. Wokół jej ustaleń muszą koncentrować się działania władz samorządowych, zmierzające do zapewnienia jak najlepszych warunków życia mieszkańców miasta oraz tworzenia sprzyjających warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego.

Dostrzegając konieczność wdrożenia zasad zarządzania strategicznego jako podstawy racjonalnego i efektywnego sterowania procesami rozwoju społeczno-gospodarczego miasta w celu tworzenia możliwie jak najlepszego środowiska życia dla mieszkańców, władze miasta Skierniewice podjęły decyzję w sprawie opracowania STRATEGII ROZWOJU MIASTA SKIERNIEWICE NA LATA 2000 - 2015, jako podstawy do podejmowania bieżących decyzji, dotyczących dalszego rozwoju miasta i zaspokajania potrzeb społecznych.

Podstawowymi przesłankami opracowania STRATEGII ROZWOJU MIASTA SKIERNIEWICE NA LATA 2000 - 2015 było stworzenie podstaw do:

- ochrony cennych walorów i zasobów środowiska przyrodniczego oraz doprowadzenie stanu jego czystości do standardów Unii Europejskiej,
- ochrony cennych zasobów dziedzictwa historycznego,
- tworzenia jak najlepszych warunków dla lokalizowania się na terenie miasta inwestorów (krajowych i zagranicznych), jako podstawy do zdynamizowania tempa rozwoju gospodarczego, a w konsekwencji zmniejszania się rozmiarów bezrobocia oraz wzrostu dochodów ludności i budżetu miasta,
- stałej poprawy warunków zamieszkania, obsługi, wypoczynku i bezpieczeństwa mieszkańców,
- optymalnego (efektywnego) wykorzystywania ograniczonych własnych środków finansowych z budżetu miasta,
- prowadzenia aktywnej działalności promocyjnej miasta, a przede wszystkim jego walorów i zasobów (silnych stron), czyli wskazującej jego atrakcyjność lokalizacyjną dla różnego typu inwestorów zewnętrznych oraz turystów,
- pozyskiwania przez władze miasta środków finansowych ze źródeł zewnętrznych (np. banków, inwestorów krajowych i zagranicznych, zagranicznych organizacji pomocowych fundacji, agencji, itp.) na realizację przewidzianych w strategii przedsięwzięć rozwojowych (w tym inwestycyjnych),
- ubiegania się o pomocowe środki finansowe z Unii Europejskiej na realizację zadań gminnych,
- prowadzenia negocjacji z władzami samorządowymi województwa łódzkiego w sprawie umieszczenia zadań gminnych, zarówno w strategii rozwoju województwa, jak też w wieloletnich programach realizacyjnych,
- nawiązywania i rozwoju partnerskiej współpracy władz miasta z instytucjami, podmiotami gospodarczymi oraz organizacjami pozarządowymi, funkcjonującymi na terenie miasta.
- nawiązywania i rozwoju partnerskiej współpracy władz miasta z władzami powiatu skierniewickiego i poszczególnych gmin wchodzących w jego skład, w celu rozwiązywania wspólnych problemów.

Należy podkreślić, że już w trakcie organizacji prac planistycznych i wstępnych dyskusji nad ich zakresem merytorycznym, zwracano uwagę na konieczność podporządkowania rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzeni miasta wymogom ochrony środowiska przyrodniczego. Podkreślano zwłaszcza fakt zapisów Konstytucji RP i innych uregulowań prawnych oraz dyrektyw Unii Europejskiej, które nakładają na władze publiczne obowiązek troski o jak najlepszy stan środowiska przyrodniczego. Stąd też, u podstaw formułowania

STRATEGII stało przekonanie władz miasta, że należy wdrażać w życie **zasady zrównoważonego rozwoju** (ekorozwoju), czyli uznawać nadrzędność wymogów ekologicznych w stosunku do procesów rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzeni. Rozwój ten nie może dokonywać się „kosztem” środowiska przyrodniczego, a więc musi respektować oszczędną produkcję i konsumpcję oraz gospodarkę terenami w mieście, a także uwzględniać przyszłościowe konsekwencje ekologiczne podejmowanych dzisiaj decyzji.

Do prac nad opracowaniem STRATEGII ROZWOJU MIASTA SKIERNIEWICE DO 2015 ROKU zostało zaproszone szerokie grono osób, reprezentujących różne instytucje, organizacje i zawody. Utworzono **Radę Programową Strategii**, na forum której mogli oni zgłaszać swoje uwagi, postulaty i wnioski, co do oceny stanu istniejącego, uwarunkowań rozwoju miasta, a także strategicznych kierunków jego rozwoju (cele i zadania realizacyjne). Taki sposób postępowania umożliwił uspołecznienie procesu opracowywania STRATEGII ROZWOJU. Stąd też, cele i zadania w niej zapisane są wynikiem szerokich konsultacji społecznych, wychodzących poza forum Rady, Zarządu i Urzędu Miasta. Z kolei, przygotowaniem niezbędnych materiałów dla potrzeb opracowania STRATEGII ROZWOJU, a także opracowywaniem dokumentów cząstkowych (po każdym etapie prac planistycznych) zajmował się **Komitet Roboczy i Zespół Problemowo-Branżowy**.

Wychodząc naprzeciw obecnym potrzebom, jak również kierując się zasadami planowania strategicznego, a w szczególności uwzględniając fakt, iż Strategia Rozwoju Miasta Skierniewice wyznacza kierunki racjonalnego wykorzystania zasobów miasta, uwzględniając aktualne trendy rozwojowe, konieczna stała się aktualizacja Strategii. Prezydent Miasta Skierniewice podjął decyzję powołania Zespołu Sterującego Aktualizacją Strategii Miasta Skierniewice do 2015 roku, argumentując tę decyzję następującymi przesłankami:

1. Niektóre z zapisanych w Strategii zadań realizujących cele straciły swoją aktualność, inne wymagały zredagowania ich treści od nowa, zauważono także konieczność umieszczenia nowych zadań i projektów; celem merytorycznym prac nie było zbudowanie odmiennego dokumentu w stosunku do dotychczasowej Strategii, lecz na jej bazie dokonanie aktualizacji.
2. Proces wejścia Polski do Unii Europejskiej wniósł istotne zmiany w sposobie przygotowania i realizacji przedsięwzięć rozwojowych miasta, otworzył szanse ubiegania się o dofinansowanie dla przewidzianych inwestycji, rozszerzył

zakres instrumentów wsparcia rozwoju regionalnego oferowanego przez Unię Europejską.

3. W związku z aktualizacją Strategii Województwa Łódzkiego w 2006 r. oraz stale zmieniającymi się uwarunkowaniami zewnętrznymi i wewnętrznymi rozwoju województwa, konieczna stała się weryfikacja celów strategicznych i zadań, a tym samym zmiana niektórych zapisów strategii.
4. Strategia Rozwoju Miasta Skierniewice będzie, w większym niż dotychczas stopniu, programem działania, stanowiącym podstawę do efektywnego zarządzania miastem.
5. Strategia ma pełnić funkcję informacyjną i promocyjną – powinna informować potencjalnych inwestorów o kierunkach rozwoju miasta, ukazywać walory środowiska przyrodniczego, gospodarczego i kulturalnego miasta.

Proces aktualizacji Strategii będzie przyjmowany jako systemowy element zarządzania strategicznego miastem, a nie jednorazowa akcja. Strategia powinna być aktualizowana i korygowana w takt istotnych zmian w otoczeniu wewnętrznym i zewnętrznym miasta.

Dla potrzeb prac planistycznych nad STRATEGIĄ opracowano obszerny **RAPORT O STANIE MIASTA SKIERNIEWICE**, zawierający analizę przemian społecznych, gospodarczych, ekologicznych, infrastrukturalnych i przestrzennych, jakie dokonały się w nim w ostatnich kilku latach. Stanowi on szerokie kompendium wiedzy na temat MIASTA SKIERNIEWICE.

Niniejsze opracowanie jest **SYNTEZĄ STRATEGII ROZWOJU MIASTA SKIERNIEWICE NA LATA 2000 - 2015**, która została przyjęta Uchwałą Nr 52/2000/24 Rady Miasta Skierniewice z dnia 20 czerwca 2000 roku.

Część I

Ogólna charakterystyka Miasta Skierniewice

MIASTO SKIERNIEWICE leży w zachodniej części województwa łódzkiego pomiędzy dwiema największymi aglomeracjami Polski: warszawską i łódzką. Miasto zajmuje 33 km² powierzchni i zamieszkuje go 48 995 ludności (stan na dzień 31. grudnia 2008r.), co stanowi 1,9% ogólnej liczby mieszkańców województwa łódzkiego (której liczba na dzień 31.12.2008 r. wynosiła 2 552 416 osób).

MIASTO SKIERNIEWICE jest korzystnie położone względem głównych krajowych szlaków komunikacyjnych, bowiem:

- przez miasto przebiegają magistralne linie kolejowe do Warszawy, Łodzi oraz Łowicza, co zapewnia połączenia kolejowe w relacjach krajowych i międzynarodowych,
- droga krajowa Nr 70 Łowicz – Huta Zawadzka, umożliwia połączenie z drogą krajową Terespol (granica wschodnia)– Siedlce – Warszawa – Poznań – Świecko (granica zachodnia), oraz drogą krajową dwujezdniową Warszawa – Katowice – Bielsko-Biała – Cieszyn (granica południowo-zachodnia),
- droga wojewódzka Nr 705 Skierniewice – Sochaczew umożliwia połączenie z drogą krajową Terespol (granica państwa) – Siedlce - Warszawa – Poznań – Świecko (granica zachodnia),
- droga wojewódzka Nr 707 Skierniewice – Rawa Mazowiecka umożliwia połączenie z drogą krajową dwujezdniową Warszawa – Katowice – Bielsko-Biała - Cieszyn).

MIASTO SKIERNIEWICE ma wielowiekową tradycję historyczną, bowiem lokacja miasta na prawie średzkim została dokonana w 1457 roku przez arcybiskupa Jana Odrowąża ze Sprowy. Lokację zatwierdził w 1463 roku król Kazimierz Jagiellończyk. Do dzisiejszych czasów zachował się historycznie ukształtowany układ przestrzenny miasta oraz liczne zabytki kultury materialnej, w tym. m.in. zespół pałacowo-parkowy

biskupów gnieźnieńskich, kościoły rzymskokatolickie, ratusz, dworzec PKP, budynek sejmiku, parowozownia, budynki koszarowe, a także liczne domy mieszkalne. Niemal wszystkie obiekty zabytkowe znajdują się w centrum miasta. Tworzą one dwa odrębne w charakterze zespoły zabudowy: rynek z ratuszem i przyległymi blokami zabudowy mieszkalno-usługowej oraz zespół pałacowy z parkiem. Nieopodal znajduje się zespół zabudowy węzła kolejowego dawnej kolei Warszawsko-Wiedeńskiej, zaś na południowym skraju miasta wyróżnia się rozległy obszar koszar. Stan techniczny obiektów zabytkowych jest zróżnicowany. W najlepszym stanie znajdują się obiekty kościelne i użyteczności publicznej. W gorszej kondycji pozostają prywatne budynki mieszkalne.

Od 1867 roku Skierniewice są miastem powiatowym, po reformie administracyjnej, w 1975r. stają się stolicą województwa skierniewickiego. Z dniem 1 stycznia 1999 roku, w związku z kolejnymi zmianami administracyjnymi w kraju województwo skierniewickie zostaje zlikwidowane, część jego terenu włączono do woj. łódzkiego, pozostałą część do woj. mazowieckiego. Jest to z punktu widzenia miasta sytuacja niekorzystna, gdyż funkcje administracyjne (w tym przypadku wojewódzkie) są istotnym czynnikiem miastotwórczym, wpływającym zarówno na procesy rozwoju społeczno-gospodarczego, jak i rangę miasta w otoczeniu krajowym i regionalnym. Obecnie SKIERNIEWICE są miastem na prawach powiatu (powiatem grodzkim).

MIASTO SKIERNIEWICE pełni dla otaczającego go obszaru szeroko rozumiane funkcje usługowe w sferze:

- edukacji – szkolnictwo ponadpodstawowe (zawodowe, średnie, pomaturalne, policealne i wyższe),
- ochrony zdrowia (Wojewódzki Szpital Zespolony wraz z zespołem przychodni i poradni specjalistycznych, resortowa służba zdrowia, Niepubliczne Zespoły Opieki Zdrowotnej, Spółdzielnia Lekarzy Specjalistów, liczne prywatne gabinety lekarskie oraz apteki),
- kultury i sztuki (placówki upowszechniania kultury, imprezy i wydarzenia kulturalne),

a także handlu oraz usług bytowych i wyspecjalizowanych.

MIASTO SKIERNIEWICE jest także znaczącym miejscem koncentracji działalności gospodarczej, bowiem na jego terenie zlokalizowanych jest ponad 5 tys. firm (z tego ponad 97% w sektorze prywatnym). W gospodarce lokalnej miasta znajduje zatrudnienie ponad 13 tys. osób, z czego najwięcej w działalności produkcyjnej, ochronie zdrowia i opiece społecznej, transporcie i łączności, handlu i naprawach, edukacji, a także w budownictwie oraz obsłudze nieruchomości i firm. Bezrobociem dotkniętych jest ok. 1,2 tys. osób, z czego przede wszystkim osoby po

45. roku życia i o niskim poziomie wykształcenia (podstawowe i zasadnicze zawodowe). Mimo tego stopa rejestrowanego bezrobocia w SKIERNIEWICACH, kształtująca się obecnie na poziomie ok. 6,2% (stan na 31.12.2008r.) jest zdecydowanie niższa niż stopa bezrobocia w całym województwie łódzkim (9,2%) oraz na tle całego kraju (9,5%).

W SKIERNIEWICACH funkcjonują dwa państwowe instytuty o uznanej randze w kraju i za granicą, prowadzące działalność naukowo-badawczą i wdrożeniową w dziedzinie nauk rolniczych. Są to:

- Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa, zatrudniający ponad 400 osób, w tym 151 pracowników naukowych, a wśród nich 18 profesorów, 15 docentów i 64 doktorów, 54 asystentów naukowych.
- Instytut Warzywnictwa, zatrudniający 170 osoby, w tym 67 pracowników naukowych, a wśród nich 6 profesorów, 5 docentów i 15 adiunktów, 20 głównych specjalistów badawczo-technicznych 19 asystentów i 2 starszych specjalistów badawczo-technicznych.

Oba Instytuty zatrudniają liczną kadrę pracowników naukowych, technicznych i administracyjnych. Współpracują ściśle z wieloma ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą (wymiana specjalistów, konsultacje naukowe, realizacja wspólnych prac badawczych), zaś wyniki ich badań są rozpowszechniane na licznie organizowanych konferencjach, sympozjach i seminariach specjalistycznych. Prowadzą także działalność wydawniczą oraz poradnictwo i doradztwo specjalistyczne, urządzają pokazy i wystawy swych osiągnięć naukowo-badawczych.

Ponadto, na terenie miasta znajduje się Pole Doświadczalne Katedry Chemii Rolniczej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego o powierzchni 28 ha. Zostało ono założone w 1921 roku i jest to najstarszy tego typu obiekt w Polsce, siódmy co do długoletności w Europie i dziewiąty na świecie. Placówka współpracuje z kilkoma tego typu ośrodkami naukowymi w Europie.

W SKIERNIEWICACH funkcjonuje Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna, która kształci studentów na pięciu wydziałach: Wydziale Administracyjnym, Ogrodniczym, Pedagogicznym, Socjologii i Zarządzania. Zajęcia dydaktyczne prowadzi ponad 220 nauczycieli akademickich w tym profesorowie, doktorzy habilitowani, doktorzy, lektorzy języków obcych i informatycy. Ponadto w 2005 r. została powołana Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Skierniewicach. Zostały utworzone trzy wydziały: Wydział Ekonomii i Administracji, Wydział Nauk Przyrodniczych i Technicznych, Wydział Socjologii i Filologii, w ramach których istnieje możliwość kształcenia na 6 kierunkach.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Skierniewicach (PWSZ) została utworzona z dniem 1 października 2005 roku rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 września 2005 roku (Dz.U. r 190 poz. 1605).

PWSZ to uczelnia państwowa, kształcąca obecnie około tysiąca studentów, przygotowująca do uzyskania dyplomu licencjata i inżyniera, prowadząca studia I stopnia. Uczelnia ta podpisała umowy patronackie z Uniwersytetem Łódzkim i Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, zgodnie z którymi absolwenci mogą kontynuować naukę na poziomie magisterskim w wymienionych Uczelniach.

Na rok akademicki 2008/2009 na uczelni istnieją 3 wydziały:

- Wydział Ekonomii i Administracji;
- Wydział Socjologii i Filologii;
- Wydział Nauk Przyrodniczych i Technicznych.

W ramach Wydziału Ekonomii i Administracji funkcjonuje kierunek ekonomia o specjalnościach: finanse i rachunkowość, ekonomika i zarządzanie przedsiębiorstwem, polityka regionalna i integracja europejska, informatyka w biznesie. Kolejnym kierunkiem studiów działającym na tym wydziale są finanse i rachunkowość o specjalnościach: inwestycje kapitałowe i rynek nieruchomości, rachunkowość i podatki. Funkcjonuje tu również kierunek: informatyka i ekonometria o specjalnościach: informatyka stosowana, optymalizacja decyzji menedżerskich, badania i analizy społeczno – ekonomiczne.

W ramach Wydziału Socjologii i Filologii działa kierunek socjologia o specjalnościach: praca socjalna, komunikacja społeczna i media, zarządzanie zasobami ludzkimi, aktywizacja i rozwój wspólnot samorządowych. Kolejnym kierunkiem widniejącym na wydziale jest: filologia polska o specjalnościach: język polski z wiedzą o społeczeństwie (specjalność nauczycielska), język polski z podstawami logopedii, język polski z wiedzą o kulturze, język polski ze sztuką, edytorstwo multimedialne.

W ramach Wydziału Nauk Przyrodniczych i Technicznych funkcjonuje kierunek: ogrodnictwo o dwóch specjalnościach: kształtowanie terenów zieleni i produkcja ogrodnicza.

W przyszłości uczelnia planuje utworzenie kierunku: kosmetologia o specjalnościach: kosmetologia i organizacja usług kosmetycznych i kosmetologia i technologia kosmetyków.

.Ponadto na uczelni działa:

- Uczelniana Rada Samorządu Studentów PWSZ w Skierniewicach
- Klub Uczelniany AZS (Akademicki Związek Sportowy)
- Koło naukowe Filologiczne
- Koło Naukowe Socjologiczne

- Koło Naukowe Ogrodnicze
- Koło Naukowe Ochrony Przyrody
- Koło Naukowe Ekonomiczne.

Do kalendarium wydarzeń kulturalnych w SKIERNIEWICACH wpisało się wiele interesujących imprez o randze nie tylko lokalnej, ale i krajowej oraz międzynarodowej, a mianowicie:

- Ogólnopolski Konkurs Recytatorski,
- Rock May Festiwal”,
- Ogólnopolski Przegląd teatralny „Poszukiwanie alternatywy”,
- Europejski Festiwal Muzyki Folk i Etno - „Ethnosfera”,
- Zimowa Akcja Kabaretowa,
- Ogólnopolskie Biennale Plastyki Nieprofesjonalnej im. J.Chełmońskiego „Pejzaż ojczysty”,
- Festiwal Muzyki Romantycznej,
- Ogólnopolski Konkurs Poetycki im. T.Sułkowskiego,
- Przegląd Artystycznego Ruchu Seniora,
- Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego,
- Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej.

Ponadto, rokrocznie - we wrześniu – już od ponad trzydziestu lat – organizowane jest w SKIERNIEWICACH Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw.

W mieście corocznie odbywa się wiele imprez sportowych, organizowanych lub współorganizowanych m.in. przez Ośrodek Sportu i Rekreacji, Pływalnię Miejską, Miejski Szkolny Związek Sportowy, niektóre kluby sportowe i Urząd Miasta, a mianowicie:

- GRAND PRIX Skierniewic w biegach,
- GRAND PRIX Skierniewic w Tenisie Stołowym,
- Skierniewicka Liga Halowej Piłki Nożnej,
- Skierniewicki Bieg Niepodległości,
- Eliminacje do Mistrzostw Polski w ratownictwie wodnym,
- Czwartki Lekkoatletyczne,
- Wakacyjne turnieje „6-piłkarskich”,
- Mikołajkowy Turniej Halowej Piłki Nożnej,
- Turniej Piłki Nożnej Halowej z okazji Święta Niepodległości,
- Skierniewicka liga Halowej Piłki Nożnej Oldbojów,

- Turnieje Piłki Siatkowej Plażowej,
- Wakacyjne Mistrzostwa Skierniewic w pływaniu
- Skierniewicka Liga Piłki Siatkowej
- Skierniewicka Liga Koszykówki Amatorów
- Zawody strzeleckie
- Mistrzostwa Polski Szkół Ponadgimnazjalnych w Piłce Siatkowej Mieszanej,
- Bieg dla Niepełnosprawnych,
- Ogólnopolski Turniej Młodzików i Dzieci w judo,
- Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego.

Na terenie miasta Skierniewice został wybudowany zbiornik wodny „Zadębie” w naturalnej dolinie rzeki Łupii. Można tam uprawiać sporty wodne, takie jak: wioślarstwo i kajakarstwo, bowiem wyposażony jest w nowoczesny tor regatowy (1000m x 54m). Rozpoczęto także prace związane z zagospodarowaniem rekreacyjno-wypoczynkowym strefy brzegowej zbiornika.

MIASTO SKIERNIEWICE jest członkiem Związku Miast Polskich, Związku Gmin Regionu Łódzkiego, Stowarzyszenia Powiatów i Gmin Dorzecza Bzury, Krajowej Izby Gospodarczej, Fundacji „Nerka” oraz Fundacji Rozwoju Kardiologii „Serce”. Ponadto, współpracuje z sześcioma miastami: Gerą w Niemczech od 1976 roku i Chatelaillon we Francji (początek współpracy w 1990 roku). Po podpisaniu Aktu Zbratania (w 1994 roku we Francji i w 1995 roku w Skierniewicach) miasto Chatelaillon i Skierniewice zostały wpisane przez Unię Europejską na listę miast bliźniaczych. W roku 2004 pomiędzy miastem Szentes (Węgry) została podpisana obustronna umowa o współpracy partnerskiej w takich dziedzinach jak: kultura, oświata, turystyka i sport. Oświadczenia intencyjne o współpracy podpisano w roku 2005 z miastem Lewice (Słowacja) oraz Namest na Hane (Republika Czeska). Zaś w roku 2007 nawiązane zostały kontakty z ukraińskim miastem Łubny, które zaowocowały podpisaniem Umowy o współpracy partnerskiej w roku 2008.

Część II

UWARUNKOWANIA ROZWOJU MIASTA SKIERNIEWICE

Wynikiem przeprowadzonej analizy uwarunkowań rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE było:

- wskazanie kluczowych zewnętrznych uwarunkowań (ustrojowo-prawnych, międzynarodowych, gospodarczych, ekologicznych, rozwoju usług społecznych i mieszkalnictwa), czyli zdarzeń, zjawisk, tendencji i procesów, wpływających pozytywnie lub negatywnie na rozwój miasta (obecnie lub w przyszłości), czyli zaprezentowanie **szans i zagrożeń rozwojowych miasta**;
- identyfikacja podstawowych wewnętrznych uwarunkowań rozwoju miasta, wynikających z obecnej i przewidywanej sytuacji w sferze społeczno-gospodarczej, czyli przedstawienie **silnych i słabych stron miasta**;
- przedstawienie tendencji rozwoju ludnościowego miasta w przyszłości,
- wskazanie głównych negatywnych problemów rozwoju miasta, a więc problemów, które wpływają lub będą wpływać niekorzystnie na jego dalszy rozwój - **zaprezentowano je w postaci katalogu problemów**, które wymagają podjęcia priorytetowych działań w zakresie likwidacji zaniedbań, czy też poprawy sytuacji.

1. Uwarunkowania rozwoju społeczno-gospodarczego

Syntetyczne zestawienie kluczowych szans i zagrożeń w kategoriach zewnętrznych uwarunkowań dalszego rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE prezentuje się następująco:

KLUCZOWE SZANSE
Postępujący rozwój gospodarczy Polski
Aktywna proeksportowa polityka Rządu RP, w tym stworzenie systemu zachęt i zabezpieczeń dla eksportu polskich towarów na Wschód
Rozwój dwustronnych stosunków gospodarczych i handlowych Polski z krajami wschodnimi

Malejąca inflacja i idące w ślad za tym malejące oprocentowanie kredytów bankowych (obrotowych i inwestycyjnych)
Preferencyjne kredyty i ulgi podatkowe dla przedsiębiorców zwiększających zatrudnienie
Malejące obciążenie przedsiębiorstw podatkiem dochodowym oraz ludności podatkiem od dochodów osobistych
Aktywna polityka Rządu RP w zakresie wspierania rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw
Aktywna polityka regionalna rządu skierowana na wyrównywanie dysproporcji rozwojowych oraz tworzenie podstaw rozwoju gospodarczego w poszczególnych województwach
Dalszy napływ kapitału zagranicznego do Polski
Ekologizacja rozwoju społeczno-gospodarczego kraju
Wzrost nakładów finansowych z budżetu państwa na ochronę środowiska przyrodniczego
Możliwość dofinansowania z funduszy Unii Europejskiej (funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności), projektów realizowanych przez miasto, zgodnie z zasadą dodatkowości
Doświadczenie kadr pracowników sektora publicznego, w tym samorządowego, w zakresie umiejętności pozyskiwania środków pomocowych Unii Europejskiej
Opracowanie i realizacja długookresowej polityki mieszkaniowej państwa, zawierającej m.in. instrumenty finansowo-kredytowe wspomagające działania gmin na rzecz rozwoju mieszkalnictwa (budownictwo komunalne, remonty zasobów komunalnych, uzbrojenie terenów mieszkaniowych)
Wzrost nakładów finansowych na mieszkalnictwo z budżetu państwa do min. 2% PKB
Preferencyjne kredyty mieszkaniowe dla ludności oraz podatkowe ulgi mieszkaniowe
Rozwój kas mieszkaniowych, banków komunalnych i gminnych kas oszczędnościowych
Znaczący wzrost nakładów finansowych z budżetu państwa na rozwój nauki i szkolnictwa wyższego
Wzrost poziomu wykształcenia społeczeństwa polskiego
Kształcenie młodzieży zgodnie z potrzebami nowoczesnej produkcji i usług
Wzrost nakładów finansowych z budżetu państwa na przeciwdziałanie bezrobociu, edukację, ochronę zdrowia i pomoc socjalną
Poprawa stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego
Rozwój partnerstwa sektora publicznego z organizacjami pozarządowymi na rzecz edukacji, kultury i sztuki oraz opieki społecznej
Decentralizacja finansów publicznych oraz stabilne „reguły gry” w zakresie finansowania samorządów terytorialnych z budżetu państwa
Korzystne położenie miasta w obecnym i projektowanym układzie komunikacyjnym kraju i Europy
Realizacja transeuropejskiego korytarza transportowego A2 z węzłem w Nieborowie i Bolimowie oraz budowa międzynarodowego lotniska pomiędzy Warszawą i Łodzią, a także szybkiej kolei

regionalnej w relacji Warszawa-Łódź z przystankiem w Skierniewicach
Modernizacja istniejących ciągów komunikacyjnych, w tym przebudowy drogi nr 70 i 705
Postępujący proces integracji funkcjonalno-przestrzennej aglomeracji warszawskiej i łódzkiej – tworzenie się warszawsko-łódzkiego pasma rozwojowego
Korzystne warunki do intensyfikacji produkcji rolniczej (kwaciarstwo, warzywnictwo, sadownictwo) oraz rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego, przy wykorzystaniu doświadczeń i osiągnięć funkcjonujących w Skierniewicach placówek naukowo-badawczych (Instytut Sadownictwa i Kwaciarstwa oraz Instytut Warzywnictwa)
Potencjalne duże możliwości produkcji żywności ekologicznej
„Zielone otoczenie” Skierniewic – obszary o wysokich walorach krajobrazowych, w tym kompleksy leśne Bolimowskiego Parku Krajobrazowego tworzące warunki do rozwoju usług turystyczno-wypoczynkowych
Rozwój imprez targowych i promocyjnych w województwie łódzkim
Aktywna i ukierunkowana na lokalne potrzeby polityka rozwoju województwa łódzkiego, prowadzona przez jego władze samorządowe
KLUCZOWE ZAGROŻENIA
Dekoniunktura gospodarki światowej
Zaostrzanie się konkurencji na rynku światowym w wyniku liberalizacji handlu zagranicznego i globalizacji gospodarki
Niska skłonność kapitału zagranicznego i polskiego do inwestowania w nowoczesne kierunki wytwórczości
Niski poziom innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki
Duże rozmiary zadłużenia zagranicznego Polski oraz długu wewnętrznego (publicznego), powodujące kryzys finansów publicznych i ograniczenie nakładów finansowych na inwestycje rozwojowe
Zbyt wysokie oprocentowanie kredytów obrotowych i inwestycyjnych w bankach dla przedsiębiorców
Niedostateczny poziom nakładów finansowych na rozwój szkolnictwa wyższego i badań naukowych
Zwiększanie się rozmiarów przestępczości i innych przejawów patologii społecznej oraz nie dofinansowanie służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne (Policja, Straż Pożarna)
Zbyt małe środki finansowe z budżetu państwa na zabezpieczenie potrzeb społecznych w zakresie oświaty, ochrony zdrowia i opieki społecznej oraz kultury i sztuki
Brak polityki rolnej rządu RP i preferencji podatkowo-kredytowych dla przemysłu rolno-spożywczego
Brak spójnej i aktywnej długookresowej polityki mieszkaniowej państwa
Utrzymujące się bardzo niskie nakłady finansowe na mieszkalnictwo w budżecie państwa
Ograniczanie środków finansowych na Krajowy Fundusz Mieszkaniowy

Wysokie oprocentowanie kredytów mieszkaniowych w bankach
Obojętność społeczna wobec łamania prawa
Niski poziom nakładów finansowych (subwencji) na budowę i modernizację dróg
Niskie subwencje dla samorządów terytorialnych w stosunku do zwiększonego zakresu obowiązków
Nie dofinansowanie wszystkich zadań i jednostek przekazanych przez administrację rządową do prowadzenia przez samorządy powiatowe (szkolnictwo ponadgimnazjalne, służba zdrowia, weterynaria, policja, straż pożarna, instytucje kultury itp.)
Zmniejszanie środków finansowych (dotacji i subwencji wyrównawczych) na rozwój Skierniewic ze strony budżetu państwa
Brak dostatecznych środków finansowych oraz innych form osłonowych z tytułu utraty przez Skierniewice statusu stolicy województwa
Emigracja najzdolniejszej, wykształconej młodzieży z regionu skierniewickiego
Wzrost zjawiska ubóstwa społecznego
Brak możliwości zatrudnienia nadwyżki siły roboczej z terenów wiejskich
Brak dostatecznej bazy turystycznej o dobrym standardzie w regionie skierniewickim

Z kolei, zestawienie silnych i słabych stron MIASTA SKIERNIEWICE, w kategoriach wewnętrznych uwarunkowań jego dalszego rozwoju, prezentuje się następująco:

SILNE STRONY MIASTA
<i>Sfera społeczna</i>
Wyższy niż przeciętnie w kraju wskaźnik ludzi z wyższym i średnim wykształceniem, podnoszący jakość rynku pracy
Zdecydowanie niższa stopa bezrobocia rejestrowanego w mieście (6,2%) w porównaniu ze średnią dla Polski (9,5%) i województwa łódzkiego (9,2%) – dane z 31.12.2008r.
Spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych z 1941 osób w końcu roku 1999 do 1201 osób w końcu roku 2008, dzięki dotychczasowemu tempu rozwoju gospodarczego w kraju.
Wzrastające zapotrzebowanie wśród młodzieży na zdobywanie wiedzy i podnoszenie kwalifikacji zawodowych, czego wyrazem jest wzrost liczby uczniów w liceach ogólnokształcących i średnich szkołach technicznych oraz spadek uczniów w zasadniczych szkołach zawodowych
Różnorodność oferty edukacyjnej w szkołach średnich
Dobre wyposażenie szkół w pracownie komputerowe
Funkcjonowanie znanych w kraju i za granicą Instytutów: Sadownictwa i Kwaciarsstwa oraz Warzywnictwa

Funkcjonowanie Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Humanistycznej oraz Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej
Odpowiednio rozwinięta sieć leczenia otwartego (szpital, specjalistyczne przychodnie zdrowia, prywatna służba zdrowia, apteki)
Dobra praca Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie oraz wzrost aktywności organizacji społecznych i kościelnych w udzielaniu pomocy osobom potrzebującym
Dobra współpraca służb bezpieczeństwa, porządku publicznego z władzami miasta i powiatu ziemskiego
Współpraca Straży Miejskiej ze szkołami podstawowymi w zakresie bezpieczeństwa uczniów (zabezpieczanie imprez organizowanych w szkołach, wystawianie posterunków przy przejściach dla pieszych przy szkołach, prowadzenie spotkań z najmłodszymi uczniami na temat bezpiecznego ich zachowania w szkole i na ulicy)
Wzrost ilości wydarzeń artystycznych i sportowych o znaczeniu ponadlokalnym
Znaczący rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej w ostatnich latach
Identyfikacja miasta Skierniewice jako podstawowego ośrodka obsługi ludności gmin sąsiednich
Sfera dziedzictwa kulturowego
Historycznie ukształtowane i zachowane układy przestrzenne zabudowy staromiejskiej
Liczne zabytki kultury materialnej, w tym dużej rangi zabytki – zespół pałacowo-parkowy, dawna rezydencja biskupów gnieźnieńskich, zabytkowe kościoły, dworzec kolei Warszawsko-Wiedeńskiej
Objęcie ochroną konserwatorską zabytkowego układu przestrzennego i obiektów zabytkowych miasta
Kultywowanie tradycji związanych z istniejącą w mieście od ponad 120 lat Ochotniczą Strażą Pożarną
Sfera ekologiczno-przestrzenna
Cenne krajobrazowo tereny dolin rzecznych Rawki i Łupi oraz otoczenie miasta - Puszcza Bolimowska i Las Zwierzyniecki
Korzystne warunki klimatyczne miasta. Brak, zarówno na terenie miasta, jak i poza jego granicami, zakładów szczególnie uciążliwych dla środowiska przyrodniczego, (których funkcjonowanie wiąże się z wyznaczeniem strefy obszarów ograniczonego użytkowania)
Dobra jakość wód podziemnych
Funkcjonowanie mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków
Wybudowanie na naturalnym cieku – rzece Łupi, zbiornika wodnego „Zadębie”
Zasoby wód geotermalnych, mogących być źródłem pozyskiwania energii cieplnej dla potrzeb miasta

Sfera gospodarcza
Duży potencjał siły roboczej, w tym wysokokwalifikowanej, zarówno z terenu miasta, jak i obszaru pomiędzy Warszawa i Łodzią (ze względu na dogodne połączenia komunikacyjne)
Znacznym wzrost udziału pracujących w sektorze prywatnym w gospodarce miasta, w działach przedsiębiorstw produkcyjnych
Utrzymująca się od 1994 roku stabilizacja liczby pracujących w sektorze gospodarczym na poziomie ok. 13 tys.
Stały wzrost liczby podmiotów gospodarczych (jest ich obecnie ok. 5 tys.)
Rozwój i wzrost liczby zakładów rzemieślniczych
Miasto posiada rezerwy terenowe (w tym również w centrum miasta) w zasobach komunalnych, przeznaczone dla różnych form zagospodarowania, co czyni je otwartym dla inwestorów reprezentujących różnorodność branżową
Niska cena gruntów w porównaniu z cenami gruntów w bezpośrednim otoczeniu Warszawy i Łodzi
Funkcjonowanie w mieście zakładów w rozwijających się dziedzinach przemysłu (elektronika, przetwórstwo owocowo-warzywne, przemysł produkujący materiały i elementy dla potrzeb budownictwa - głównie mieszkaniowego)
Zalew „Zadębie” wraz z kompleksem terenów wokół niego, stanowi podstawę rozwoju inwestycji w zakresie rekreacji, turystyki i sportu
Koncentracja zakładów przemysłowych (trzy duże rejony przemysłowe położone są w części pñ.-wsch. obszaru miasta, wzdłuż przebiegającej w ich sąsiedztwie linii kolejowej)
Utworzenie Podstrefy Skierniewice w Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej na 2 kompleksach o łącznej powierzchni 10, 7711 ha
Sfera infrastruktury technicznej
Zabezpieczone w planach zagospodarowania przestrzennego rezerwy terenowe pod rozbudowę układu komunikacyjnego (wraz z obwodnicami)
Występowanie znacznych rezerw w zasobach wód podziemnych, ciepłownictwie, gazownictwie, kanalizacji (wraz z oczyszczalnią ścieków)
Promienisty układ dróg wylotowych z miasta
Dobrze rozwinięta sieć linii telefonii przewodowej
Sfera mieszkalnictwa
Dogodne warunki terenowe do przyjęcia inwestorów w budownictwie mieszkaniowym
Znaczne obszary miasta uzbrojone dla potrzeb budownictwa mieszkaniowego
Rozwój firm budowlanych z odpowiednim zapleczem

SŁABE STRONY MIASTA
<i>Sfera społeczna</i>
Wyraźne zahamowanie tempa przyrostu liczby ludności miasta wskutek zmniejszających się rozmiarów przyrostu naturalnego i salda migracji
Wyalienowanie społeczne mniejszości romskiej w Skierniewicach oraz stopniowe pogarszanie się warunków życia tej mniejszości narodowej.
Postępujący proces starzenia się mieszkańców miasta, polegający na zmniejszaniu się populacji w wieku przedprodukcyjnym i wzroście populacji w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym
Budynek żłobka miejskiego nie dostosowany do współczesnych wymogów stawianych tego typu obiektom (w tym również do przebywania w nim dzieci niepełnosprawnych)
Brak domu opieki dla przewlekle chorych
Braki w wyposażeniu w pomoce dydaktyczne pracowni przedmiotowych w szkołach, w tym pracowni językowych
Niezadawalający i zły stan techniczny części obiektów sportowych w szkołach i placówkach oświatowo-opiekuńczych
Znaczna liczba gospodarstw domowych i mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej – ok. 1,1 tys. gospodarstw domowych
Braki w wyposażeniu sprzętowym Policji i Straży Pożarnej
Grupowe naruszenia ładu i porządku publicznego przez młodzież, szczególnie na Osiedlu Widok
Coraz częstsze przypadki negatywnych zachowań dzieci i młodzieży szkolnej wzorowane na „wojskowej fali” – agresja w stosunku do kolegów, wymuszanie pieniędzy, czy wartościowych przedmiotów
Niska świadomość i niedbałość mieszkańców w zakresie porządku publicznego, itp. (znieczulica, brak zainteresowania, omijanie problemów, niechęć w pomocy policji, sąsiadom, starszym ludziom)
Zagrożenie miasta w przypadku ewentualnych awarii, których skutkiem może być niekontrolowane wydostanie się do atmosfery toksycznych substancji, w szczególności amoniaku i chloru (Hortex, Pływalnia Miejska) oraz innych substancji transportowanych taborem samochodowym i kolejowym przez teren miasta
Brak obiektów dla urządzania masowych imprez plenerowych oraz nowoczesnego obiektu dostosowanego do organizowania dużych imprez kulturalnych (amfiteatr w zabytkowym parku, zgodnie z projektem rewaloryzacji powinien zostać zlikwidowany)
Brak dostatecznej ilości boisk sportowych oraz innych miejsc aktywnego wypoczynku dzieci i młodzieży;
Brak dostatecznej ilości sal gimnastycznych przy niektórych obiektach szkolnych;
Niska estetyka, szczególnie centrum miasta (teren wokół zabytkowego rynku)
Uboga oferta rekreacyjno-wypoczynkowa dla mieszkańców miasta

Ograniczona dostępność instytucji, w tym też placówek kultury dla potrzeb osób niepełnosprawnych
Miejska Biblioteka Publiczna mieści się w lokalach wynajętych
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa mieści się w kilku, w większości wynajętych budynkach, „rozrzuconych” po całym terenie miasta
Brak wspólnego programu powiatów (grodzkiego i ziemskiego) w zakresie wykorzystania infrastruktury społecznej
Sfera dziedzictwa kulturowego
Zły stan techniczny zabytkowej substancji mieszkaniowej, stanowiącej prywatną własność
Niewykorzystanie terenów powojkowych w centralnej części miasta, powodujące zastój społeczno-gospodarczy miasta
Brak projektu rewaloryzacji zabytkowej części miasta (objętej strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej oznaczonej literą „A”), który szczegółowo określałby wymagany zakres remontów i adaptacji zabytkowych kamienic, kolorystykę elewacji tych budynków oraz jednoznacznie ustaliłby kryteria odnośnie zabudowy „plombowej” w nawiązaniu do historycznego układu miasta
Ograniczenia przestrzenne dla rozwoju miasta oraz brak właściwego zagospodarowania przestrzeni objętych ochroną konserwatorską, o znaczeniu historycznym
Zagrożenie obszarów ekspozycji zespołu staromiejskiego wprowadzaniem dysharmonizujących form zagospodarowania przestrzennego
Sfera ekologiczno-przestrzenna
Emisja zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego z terenu miasta, głównie przez zakłady przemysłowe (Energetyka Ciepła Sp. z o.o., Spółdzielnia Mleczarska)
Wyraźnie wyższy poziom stężeń dwutlenku siarki i pyłu zawieszzonego w obszarze zabudowy staromiejskiej i skupisk jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej, wynikający ze stosowania węgla jako czynnika grzewczego
Występowanie obszarów o znacznych, rzeczywistych i potencjalnych, zagrożeniach dla środowiska przyrodniczego i środowiska zamieszkania, w tym z powodu hałasu i wibracji – tereny koncentracji funkcji przemysłowych, ulice w ciągu dróg krajowych i wojewódzkich (nr 70, 705 i 707), linie kolejowe
Dosyć duże zanieczyszczenie wód rzeki Łupii
Zanieczyszczenie wód gruntowych i przypowierzchniowych wskutek nieuregulowanej gospodarki ściekowej na terenach jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej, a także braku podczyszczania wód opadowych z terenów usługowych, przemysłowych oraz nie skanalizowanych placów i ulic – substancje ropopochodne
Niski udział terenów zieleni miejskiej w ogólnej powierzchni miasta (1,1%) co oznacza, że na jednego mieszkańca przypada tylko 7,4 m ² tej zieleni
Brak projektów zagospodarowania terenów zieleni w mieście, a co za tym idzie brak zieleni urządzonej głównie na osiedlach mieszkaniowych (skwerów i parków osiedlowych)
Zły stan istniejących terenów zieleni miejskiej (w tym również niezadowalający stan zdrowotny drzewostanu w zabytkowym parku)

Brak sieci kanalizacji sanitarnej na osiedlach: osiedle Rawka, Halinów, Balcerów, część Zadębia oraz na terenach zabudowy przyulicznej usytuowanej na peryferiach miasta przy drogach wylotowych
Intensyfikowanie się zabudowy miejskiej na terenach nadrzecznych oraz wokół zalewu
Brak środków finansowych na realizację kompleksowej polityki gospodarowania gruntami
W obszarach o funkcjach typowo mieszkaniowych lokalizowane są prywatne usługi transportowe, drobna i średnia wytwórczość, handel hurtowy, itp. powodując narastanie różnych kolizji na tych terenach, w tym ekologicznych
Brak dostatecznego systemu segregacji odpadów i z terenu miasta i recyklingu
Brak koordynacji między służbami, przedsiębiorstwami i jednostkami organizacyjnymi w zakresie monitoringu stanu środowiska
Małe zaangażowanie mieszkańców miasta w sprawy dotyczące ochrony środowiska i zasobów przyrody
Ograniczenia przestrzenne dla rozwoju miasta, wynikające z użytkowania terenów w postaci: dużych obszarów użytkowanych rolniczo w centralnym obszarze miasta, terenów jednostki wojskowej i PKP, co powoduje konieczność wejścia na nowe, niezurbanizowane tereny
Istnienie barier przestrzennych w funkcjonowaniu miasta - przecięcie miasta liniami kolejowymi Łódź – Warszawa i Łowicz – Pilawa oraz rzeką Łupią (Skierniewką)
Nieuregulowane ostatecznie stany własności znacznej części gruntów
Sfera gospodarcza
Słabnąca kondycja finansowa przedsiębiorstw powodująca zmniejszanie się rozmiarów produkcji i spadek zatrudnienia
Niedostateczna ilość strategicznych przedsiębiorstw podnoszących kondycję finansową miasta i jego mieszkańców
Niewystarczająca polityka informacyjna i promocja gospodarcza miasta
Niedostateczne wyposażenie oferty turystycznej miasta
Niskie wykorzystanie opłat adiacenckich i rent planistycznych w kształtowaniu dochodów budżetu miasta
Mała liczba instytucji okołobiznesowych, znikoma ilość instytucji wspierających rozwój gospodarczy
Brak dostatecznego napływu kapitału z zewnątrz, w tym zagranicznego
Słabość kapitałowa podmiotów gospodarczych, powodująca niskie tempo inwestowania
Niewystarczająca baza hotelowa, w tym brak hoteli o wysokim standardzie
Niedostateczna ilość, terenów komunalnych, szczególnie atrakcyjnych dla potencjalnych inwestorów

Sfera infrastruktury technicznej
Brak rezerw terenowych (stanowiących własność komunalną) wzdłuż istniejących ulic, służących ich przebudowie lub budowie nowych sieci infrastruktury technicznej
Brak sieci gazowej, kanalizacyjnej, ciepłowniczej i wodociągowej dla części miasta
Zły stan sieci wodociągowej (stal, żeliwo) w centrum miasta, co wymaga przebudowy
Nierozwiązany kompleksowo problem kanalizacji deszczowej na terenie miasta (istniejąca kanalizacja w centralnej części miasta jest kanalizacją ogólnospławną)
Brak zakładu utylizacji odpadów komunalnych i przemysłowych
Na osiedlach mieszkaniowych przeważają napowietrzne linie energetyczne, stąd dość częste awarie
Wzrastające natężenie lokalnego i tranzytowego ruchu kołowego
Brak bezpośredniego połączenia drogi Łowicz – Skierniewice – Sochaczew z pominięciem przejazdu przez miasto (możliwość taką mogłoby stworzyć połączenie ul. Armii Krajowej z ul. M.C. Skłodowskiej)
Niewydolny układ komunikacyjny miasta (brak ulic o charakterze obwodnic, a co za tym idzie nakładanie się różnych rodzajów ruchu - wewnętrznego i zewnętrznego, na podstawowym układzie komunikacyjnym)
Ograniczona dostępność komunikacyjna do terenów przemysłowych położonych w rejonach: Zwierzyniecka – Nowomiejska, Miedniewicka – Sobieskiego
Pogarszający się stan techniczny „starej nitki Wiaduktu”, będącej częścią jedynej trasy komunikacyjnej, łączącej dwie części miasta, oddzielone od siebie linią kolejową Warszawa – Łódź ze względu na zwiększające się corocznie natężenie ruchu pojazdów
Brak alternatywnej trasy komunikacyjnej (obecnie istniejący to tzw. Wiadukt) łączącej dwie części miasta, oddzielone od siebie linią kolejową Warszawa – Łódź
Znaczny udział dróg gruntowych (39%) w ogólnej długości sieci drogowo-ulicznej
Brak ustalonych tras przewozu przez miasto materiałów niebezpiecznych
Niedostateczna liczba ścieżek rowerowych, umożliwiających bezkolizyjne przemieszczanie się w obrębie miasta
Niedostateczna ilość miejsc postojowych w rejonach lokalizacji handlu i usług oraz na osiedlach mieszkaniowych (zwłaszcza wysokiej zabudowy wielorodzinnej)
Niski poziom usług i dość zły stan techniczny niektórych stacji paliw
Niedostateczna ilość szaletów miejskich
Ogromna presja mieszkańców i lokalnych polityków na wrywkowe inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej

Sfera mieszkalnictwa
Niedostateczne tempo rozwoju budownictwa komunalnego
Zły stan techniczny wielu budynków komunalnych
Zły stan techniczny prywatnych budynków mieszkalnych w obszarze staromiejskim miasta, zamieszkałych przez osoby z tzw. szczególnego trybu najmu
Niskie stawki czynszu regulowanego nie pokrywające nawet kosztów administrowania i bieżącej konserwacji
Słabe wyposażenie w usługi nowej zabudowy mieszkaniowej oraz niektórych starych osiedli (np. Zadębie)

2. Uwarunkowania demograficzne

Uwarunkowania demograficzne rozwoju Skierniewic wiążą się ściśle z przewidywanym w przyszłości tempem przyrostu ogólnej liczby ludności miasta i zmianami w jej strukturze według wieku. Od tego zależy w bezpośrednim stopniu konieczność zaspokajania potrzeb społecznych, która winna być dostosowana zarówno do przewidywanej ogólnej liczby mieszkańców, jak i poszczególnych kategorii wiekowych.

Według uproszczonej prognozy demograficznej, w wersji pomigracyjnej, przewiduje się następującą liczbę i strukturę mieszkańców Skierniewic:

Tabela. Liczba ludności i struktura według wieku mieszkańców Skierniewic.

Wyszczególnienie	Rok			
	2005	2008	2011	2014*
Liczba ludności ogółem w tys.	48,8	49,0	49,7	50,5
Struktura ludności według grup ekonomicznych w %				
Wiek przedprodukcyjny	19,6	18,4	17,2	16,0
Wiek produkcyjny	67,0	66,9	66,8	66,7
Wiek poprodukcyjny	13,4	14,7	15,9	17,1

Źródło: wyliczenia własne na podstawie danych GUS

* Prognoza demograficzna została przedstawiona do roku 2014 aby przedstawić wzrost liczby mieszkańców co 3 lata.

Prognozowany przyrost liczby ludności miasta Skierniewice w latach 2008-2014 wyniesie 1,5 tys. osób, czyli o 2,97%.

Przewiduje się także istotne zmiany w strukturze ludności miasta według grup ekonomicznych w postaci:

- wzrostu udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym, głównie dzieci w wieku 0-5 w ogólnej populacji miasta,
- znacznego spadku udziału ludności w wieku przedprodukcyjnymi, głównie w wieku 10 – 17 roku życia i w wieku produkcyjnym od 18 do 24,
- znacznego wzrostu udziału ludności w wieku poprodukcyjnym, czyli populacji w wieku 60 i więcej lat – kobiety oraz 65 i więcej lat – mężczyźni,
- znacznego wzrostu do 2015 roku, ludności w wieku produkcyjnym, czyli populacji w wieku 25-59 lat kobiety i 25-65 lat mężczyźni.

Przedstawione wyżej przewidywane zmiany demograficzne Skierniewic stanowią istotne uwarunkowania dla kierunków i priorytetów polityki społeczno-gospodarczej władz miasta. Będzie ona uwarunkowana następującymi okolicznościami:

- spadkiem zapotrzebowania na usługi edukacyjne w zakresie nauki podstawowej i gimnazjalnej,
- kreowaniem nowych miejsc pracy dla wzrastającej populacji ludności w wieku produkcyjnym,
- dostosowaniem zapotrzebowania na usługi służby zdrowia i opieki społecznej do wzrastających potrzeb, wynikających z procesów starzenia się ludności miasta,
- koniecznością zwiększenia rozmiarów budownictwa mieszkaniowego, w związku ze wzrostem populacji miasta.

Przewidywane zmiany demograficzne w Skierniewicach do 2015 roku stwarzać będą poważne wyzwania rozwojowe, przede wszystkim w postaci *konieczności zapewnienia miejsc pracy ludności w wieku produkcyjnym*. Przyjmując uproszczone założenia, że 60% mieszkańców miasta w wieku produkcyjnym to osoby czynne zawodowo (pracujące) trzeba będzie w tej sytuacji stworzyć w latach 2009-2015 wiele nowych miejsc pracy. Nie jest to możliwe do rozwiązania siłami własnymi władz miasta, bowiem jest determinowane szeregiem uwarunkowań zewnętrznych, na które nie mają one praktycznie żadnego wpływu.

Należy mieć na uwadze, że przyrost liczby ludności miasta Skierniewice może być większy niż przewiduje to powyższa prognoza demograficzna. Aby tak się stało niezbędnym jest spełnienie poniższych wstępnych warunków, tzn. musi nastąpić:

- dynamiczny rozwój gospodarczy miasta, powodujący wzrost zapotrzebowania na siłę roboczą, w tym tworzenie nowych atrakcyjnych - dla młodych i wykształconych ludzi - miejsc pracy,
- rozwój budownictwa mieszkaniowego własnościowego i na wynajem po przystępnych cenach,
- rozwój i poprawa standardu świadczonych usług społecznych (oświata, ochrona zdrowia, szkolnictwo wyższe), handlu i usług bytowych oraz usług wypoczynkowo-rekreacyjnych, w tym kulturalnych,
- usprawnienie powiązań komunikacyjnych z Warszawą i Łodzią, poprzez budowę autostrady A2, modernizację istniejących dróg kołowych oraz budowę szybkiej kolei regionalnej (SKR), łączącej oba te miasta, z przystankiem w Skierniewicach.

Przy spełnieniu powyższego, atrakcyjność lokalizacyjna SKIERNIEWIC, jako miejsca do osiedlania się ludności będzie wzrastać, bowiem przy znacznie niższych kosztach utrzymania w mieście (koszty te zmniejszają się wraz ze wzrostem odległości od miasta centralnego – w tym przypadku Warszawy i Łodzi) potencjalni migranci uzyskają jednocześnie szybkie i komfortowe połączenia komunikacyjne z dużymi i atrakcyjnymi rynkami pracy, jakie reprezentują oba te miasta.

Trzeba mieć jednak świadomość, że realizacja takiego scenariusza zdarzeń to nie kilka, czy też kilkanaście lat, lecz znacznie dłuższy okres, przekraczający horyzont niniejszej strategii, tj. 2015 rok. Wydaje się, że podstawowym warunkiem wzrostu atrakcyjności lokalizacyjnej Skierniewic, dla potencjalnych migrantów, jest przede wszystkim uruchomienie szybkiej kolei regionalnej, łączącej Warszawę z Łodzią, z przystankiem w Skierniewicach.

3. Główne problemy dalszego rozwoju miasta

Przeprowadzona analiza uwarunkowań MIASTA SKIERNIEWICE, a zwłaszcza identyfikacja występujących jego słabych stron, umożliwi sformułowanie katalogu głównych problemów jego dalszego rozwoju, których rozwiązanie lub złagodzenie ich niepożądanych skutków, przyczyni się do poprawy stanu istniejącego.

Winny one stać się podstawą do formułowania celów rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE i niezbędnych zadań realizacyjnych.

Listę tych problemów prezentuje poniższe zestawienie (ich uszeregowanie spełnia jedynie funkcję porządkującą):

Niedostatecznie atrakcyjne warunki dla inwestorów krajowych i zagranicznych (teren, infrastruktura techniczna)
Niewydolny układ komunikacyjny miasta (brak ulic o charakterze obwodnic, a co za tym idzie nakładanie się różnych rodzajów ruchu - wewnętrznego i zewnętrznego, na podstawowym układzie komunikacyjnym)
Niedobory oraz zły stan istniejącej infrastruktury technicznej w mieście
Wymagająca remontów i modernizacji baza szkolna, a także niedostateczna szkolna baza sportowa (niewystarczająca ilość sal przyszkolnych gimnastycznych)
Niewystarczające zaplecze służące opiece socjalnej w mieście
Brak programu wdrażania zasad ekorozwoju
Niewykorzystanie terenów powojkowych w centralnej części miasta, powodujące zastój społeczno-gospodarczy miasta
Ograniczenia przestrzenne dla rozwoju miasta oraz brak właściwego zagospodarowania przestrzeni objętych ochroną konserwatorską, o znaczeniu historycznym
Niedostateczna tempo rozwoju budownictwa komunalnego oraz zły stan techniczny istniejącej komunalnej substancji mieszkaniowej
Zaniedbania w zakresie remontów i modernizacji istniejącej bazy sportowej
Zły stan istniejących terenów zieleni miejskiej (w tym również niezadowalający stan zdrowotny drzewostanu w zabytkowym parku)
Brak dostatecznej bazy sportowej i rekreacyjno-wypoczynkowej, szczególnie nad zalewem „Zadębie”

Zdefiniowane powyżej główne problemy rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE wyznaczają główne kierunki, wokół których będą koncentrować jego cele rozwoju i zadania realizacyjne w perspektywie 2015 roku.

Część III

Strategiczne cele rozwoju Miasta Skierniewice

1. Zasady i podstawy formułowania celów rozwoju

Formułując cele rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE przyjęto, że zostanie opracowany ich katalog według z góry określonego porządku, a mianowicie: cele zawarte w katalogu tworzą układ hierarchiczny (im niższy poziom hierarchiczny tym większy stopień szczegółowości zapisu celów) i dotyczą najistotniejszych, z punktu widzenia dynamizowania procesów rozwoju społeczno-gospodarczego oraz racjonalnego zagospodarowania przestrzeni miasta – problemów, wymagających rozwiązania lub zminimalizowania ich negatywnych skutków.

Katalog celów rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE składa się z trzech poziomów hierarchicznych, a mianowicie:

Poziom I – Misja rozwoju (innymi słowy generalny cel kierunkowy), wyrażająca intencję władz miasta, co do kierunków jego przyszłego rozwoju. Innymi słowy, misja rozwoju to zestaw względnie trwałych dążeń władz miasta, na które powinny być przede wszystkim zorientowane działania realizacyjne.

Poziom II - Cele strategiczne, będące konkretyzacją generalnego celu kierunkowego. Są one formułowane jeszcze w miarę ogólnie, przede wszystkim jako cele funkcjonalne, tzn. wyrażające pożądane potrzeby, które powinny być realizowane (zaspokajane).

Poziom III - Cele operacyjne, będące konkretyzacją celów strategicznych. Określają one pożądane potrzeby rozwojowe, które należy zaspokoić.

Tak więc, katalog celów rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE stanowi syntetyczną deklarację jego władz, co do priorytetowych kierunków przyszłego rozwoju miasta. Informują one także o wspólnych wartościach i przekonaniach, będących podstawą podejmowania określonych działań realizacyjnych.

Podstawą formułowania celów rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE nie było poszukiwanie jego nowej roli w otoczeniu, czy też funkcji wiodącej (dominującej), lecz **umacnianie wielofunkcyjności miasta**. Chodzi tu głównie o to, aby - przy maksymalnym wykorzystaniu walorów i zasobów miasta i korzystnym położeniu geograficznym – zwiększać konkurencyjność MIASTA SKIERNIEWICE względem innych ośrodków miejskich. Ma to niebagatelne znaczenie w kontekście możliwością uzyskania pomocy finansowej ze strony tej organizacji, przy realizacji konkretnych przedsięwzięć rozwojowych (w tym projektów inwestycyjnych).

Podstawowym warunkiem wzrostu konkurencyjności MIASTA SKIERNIEWICE w otoczeniu jest przede wszystkim tworzenie jak najlepszych warunków lokalizacyjnych dla lokalizowania się na terenie miasta inwestorów w sferze produkcji i handlu oraz migrantów, a także różnego rodzaju organizacji i instytucji ze sfery otoczenia biznesu oraz nauki i szkolnictwa wyższego.

Stąd też, ***u podstaw formułowania strategicznych celów rozwoju stoi przekonanie władz miasta, że SKIERNIEWICE mają potencjalne szanse stania się miastem o uznanej randze w otoczeniu, atrakcyjnym miejscem zamieszkania i lokalizacji kapitału krajowego i zagranicznego, znaczącym ośrodkiem oświaty, ochrony zdrowia, kultury i sztuki, nauki i szkolnictwa wyższego, a także współpracy międzynarodowej.***

2. Misja i strategiczne cele rozwoju

Generalnie rzecz biorąc, misja i strategiczne cele rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE wynikają z trzech podstawowych przesłanek, a mianowicie:

po pierwsze – maksymalnego wykorzystywania dla dalszego rozwoju pozytywnych zdarzeń, zjawisk, tendencji i procesów społeczno-gospodarczych, pojawiających się w otoczeniu miasta, a także umacniania jego silnych stron – ***wykorzystywanie szans i wzmocnienie silnych stron dla zdynamizowania rozwoju miasta,***

po drugie – konieczności eliminowania słabych stron miasta lub łagodzenia ich negatywnych (niepożądanych) skutków dla mieszkańców, gospodarki lokalnej, stanu środowiska przyrodniczego, zagospodarowania przestrzeni i dziedzictwa kulturowego w postaci zapóźnień, barier oraz ograniczeń rozwojowych – ***likwidacja obecnie występujących zaległości i niedoborów,***

po trzecie – konieczności tworzenia podstaw dla zaspokajania różnorodnych potrzeb społecznych i gospodarczych w przyszłości – **nowe impulsy rozwojowe**.

Biorąc powyższe pod uwagę, sformułowano następujące strategiczne cele rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE:

Misja rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE (generalny cel kierunkowy)

SKIERNIEWICE MIASTEM TRWAŁEGO ROZWOJU SPOŁECZNO GOSPODARCZEGO, O WZRASTAJĄCEJ RANDZE W OTOCZENIU, WYKORZYSTUJĄCYM WALORY POŁOŻENIA W SĄSIEDZTWIE TRANSEUROPEJSKIEGO KORYTARZA TRANSPORTOWEGO A2 ORAZ AGLOMERACJI WARSZAWSKIEJ I ŁÓDZKIEJ, PRZY RESPEKTOWANIU WYMOGÓW OCHRONY WARTOŚCI EKOLOGICZNO-KULTUROWYCH I ZAPEWNIENIU ŁADU PRZESTRZENNEGO MIASTA.

Strategiczne cele rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE

Cele strategiczne są konkretyzacją misji rozwoju i wskazują pożądane zasadnicze kierunki zaspokajania potrzeb mieszkańców i gospodarki miasta oraz jego związki z otoczeniem. Cele te są równorzędne względem siebie, stąd też ich uszeregowanie spełnia jedynie funkcje porządkujące.

C1

STAŁA POPRAWA WARUNKÓW ZAMIESZKANIA, OBSŁUGI I WYPOCZYNKU MIESZKAŃCÓW ORAZ STANU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

C2

TWORZENIE JAK NAJLEPSZYCH WARUNKÓW DLA TRWAŁEGO ROZWOJU GOSPODARCZEGO

C3

ZAPEWNIENIE DOBREGO STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ORAZ RACJONALNE ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI

C4

WZROST RANGI MIASTA W OTOCZENIU WOJEWÓDZKIM, KRAJOWYM I MIĘDZYNARODOWYM

Sformułowana misja (generalny cel kierunkowy) i strategiczne cele rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE stanowią syntetyczną deklarację intencji władz samorządowych, co do kierunków przyszłego jego rozwoju. Są one wyrazem dążeń skierniewickiej wspólnoty samorządowej, do tworzenia na terenie SKIERNIEWIC przyjaznego środowiska do życia, pracy, obsługi i wypoczynku jego mieszkańców opartego na solidnej i różnorodnej bazie ekonomicznej (gospodarczej) miasta.

Podstawowym czynnikiem realizacji tych celów jest trwały i dynamiczny rozwój gospodarczy, dzięki któremu będzie wzrastać zamożność mieszkańców, a co za tym idzie dochody budżetu miasta. Stwarzać to będzie coraz lepsze warunki ekonomiczne (finansowe) dla rozwoju społecznego, wydatnej poprawy stanu środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego oraz wzrostu rangi MIASTA SKIERNIEWICE w otoczeniu wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym.

Tak więc, z przyjętych strategicznych celów rozwoju wynika, że ***deklarowaną intencją władz samorządowych jest dążenie do tego, aby SKIERNIEWICE stawały się w coraz większym stopniu miastem przedsiębiorczym, nowoczesnym i zamożniejszym oraz ekologicznie bezpiecznym, a także – potrafiącym sprostać wymogom zintegrowanej Europy.***

Zdefiniowana powyżej misja i strategiczne cele rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE stanowiły podstawę do formułowania wariantów strategii, a następnie celów operacyjnych i zadań realizacyjnych.

Część IV

Warianty strategii rozwoju Miasta Skierniewice

Warianty strategii rozwoju miasta określają sposoby osiągnięcia przyjętych celów strategicznych. Aby spełniły one swoje zadanie muszą być utrzymane na odpowiednim poziomie ogólności, wskazując jednak zasadnicze dylematy rozwoju i proponowane rozwiązania.

Formułując warianty strategii rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE przyjęto założenie, że będą to dwa warianty komplementarne, tzn. wzajemnie się uzupełniające i dopełniające (wariant II jest kontynuacją, a także rozszerzeniem ustaleń wariantu I), a mianowicie:

- wariant I - umiarkowanego i selektywnego rozwoju,
- wariant II - trwałego i zrównoważonego rozwoju.

Wariant I - umiarkowanego i selektywnego rozwoju

Jest to wariant rozwoju miasta polegający z jednej strony na eliminowaniu, bądź łagodzeniu najbardziej palących problemów społecznych, ekologicznych i infrastrukturalnych, z drugiej zaś – na zdynamizowaniu procesów rozwoju społeczno-gospodarczego SKIERNIEWIC. W wariacie tym dominować będą działania polegające na:

- likwidowaniu, bądź łagodzeniu luki infrastrukturalnej oraz innych negatywnych zjawisk i problemów, które mogą hamować rozwój miasta w przyszłości,
- tworzeniu rezerw terenowych pod rozwój gospodarki lokalnej i poprzedzającemu je wyposażeniu w infrastrukturę techniczną,
- stworzeniu systemu ochrony cennych walorów i zasobów środowiska

przyrodniczego (miejski system ekologiczny powiązany z systemem regionalnym) oraz poprawie jego stanu,

- przystosowaniu programów nauczania w szkołach do potrzeb nowoczesnej gospodarki,
- stymulowaniu dalszego rozwoju tzw. otoczenia biznesu,
- kreowaniu i stymulowaniu aktywności gospodarczej mieszkańców,
- nawiązywaniu przez miasto trwałych kontaktów zagranicznych handlowych, produkcyjnych, kulturalnych i sportowych,
- aktywnym wspieraniu rozwoju budownictwa mieszkaniowego poprzez tworzenie właściwych warunków infrastrukturalnych i przestrzennych do jego rozwoju,
- aktywnej promocji miasta, zwłaszcza jego walorów i zasobów.

Podstawową rolę w tym wariantcie odgrywać będą przede wszystkim czynniki powodujące zmiany o charakterze ilościowym we wszystkich sferach funkcjonalnych, tj. społecznej, gospodarczej, ekologicznej, infrastrukturalnej i przestrzennej (likwidacja niedoborów, barier i ograniczeń rozwojowych, eliminacja źródeł zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego).

Wariant II - trwałego i zrównoważonego rozwoju

Ten wariant rozwoju zakłada uruchomienie mechanizmów sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi miasta. Jego podstawą jest trwały i dynamiczny rozwój oraz przywracanie właściwych relacji między podstawowymi sferami życia miasta, zwłaszcza w relacji **środowisko przyrodnicze - gospodarka lokalna - poziom życia ludności**. Główną rolę w tym wariantcie odgrywają czynniki powodujące zmiany o charakterze jakościowym we wszystkich sferach funkcjonalnych, tj. społecznej, gospodarczej, ekologicznej, infrastrukturalnej i przestrzennej. Jakość życia ludności będzie ulegała stałej poprawie. W wariantcie tym dominować będą działania instytucjonalne, organizacyjne i inwestycyjne zmierzające do:

- urzeczywistnienia zasad zrównoważonego rozwoju (ekorozwoju) miasta,
- sprawnie funkcjonującej infrastruktury technicznej, w tym wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta i jego powiązań komunikacyjnych z otoczeniem (autostrada A2 wraz ze sprawnym dojazdem do niej, a także do drogi dwujezdniowej Warszawa - Katowice, szybka kolej regionalna w relacji Warszawa - Łódź z przystankiem w Skierniewicach, lotnisko międzynarodowe w rejonie Skierniewice - Sochaczew),
- wyraźnej poprawy jakości usług sfery społecznej (edukacja, ochrona zdrowia, opieka społeczna, kultura i sztuka, rekreacja i wypoczynek),
- kreowania pożądanych przemian gospodarczych (nowoczesna i innowacyjna gospodarka) i przestrzennych (racjonalne rozmieszczenie funkcji na terenie

miasta, dbałość o walory architektoniczne, urbanistyczne i krajobrazowe zabudowy),

- pełnej rewitalizacji zabytkowych obszarów i kwartałów miasta,
- zaspokojenia potrzeb w zakresie czynszowego budownictwa komunalnego oraz tworzenia jak najlepszych warunków terenowych i infrastrukturalnych dla rozwoju budownictwa prywatnego i spółdzielczego,
- zapewnienia bogatej oferty spędzania czasu wolnego przez mieszkańców i turystów (kultura, sport, rekreacja, turystyka, rozrywka),
- prowadzenia aktywnej polityki promocyjnej miasta.

Warianty strategii różnią się pod względem sposobu kształtowania relacji między rozwojem społeczno-gospodarczym, a ochroną środowiska przyrodniczego.

Wariant I strategii przewiduje **ekologizację procesów rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzeni miasta**, jako wstępnego etapu dochodzenia do rozwoju zrównoważonego. Szansą na zrealizowanie tych zamierzeń winno być:

- zahamowanie dalszej degradacji, a następnie znacząca poprawa stanu środowiska przyrodniczego,
- utworzenie Miejskiego Systemu Ekologicznego ("ruszt ekologiczny" Skierniewic) oraz jego ochrona przez ekspansją działalności gospodarczej i budownictwa mieszkaniowego – składowymi częściami tego systemu winien być: podsystem przyrodniczy (odnowy i zasilania przyrody miasta), podsystem klimatyczny (wymiany i regeneracji powietrza) oraz podsystem dziedzictwa przyrodniczego i krajobrazowego (ochrony walorów szczególnych),
- dostosowanie rozmieszczenia różnorodnych funkcji na obszarze miasta oraz intensywności i form zagospodarowania przestrzeni do wymogów ochrony środowiska przyrodniczego, krajobrazu i dziedzictwa kulturowego, a także możliwości budżetu miasta,
- preferencje dla komunikacji publicznej oraz ruchu rowerowego przy wyraźnych ograniczeniach ruchu samochodowego w miarę przybliżania się do centrum,
- edukacja ekologiczna mająca na celu wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców oraz zmianę percepcji problemów miasta postrzeganych zazwyczaj z bardzo wąskiej i krótkiej perspektywy zaspokajania bieżących potrzeb,
- stworzenie systemu ciągłego diagnozowania, w tym monitoringu stanu środowiska przyrodniczego.

W **wariancie II** strategii przewiduje się pełne wdrożenie zasad trwałego i zrównoważonego rozwoju miasta. Oznacza to zapewnienie jego mieszkańcom bezpiecznego dla zdrowia środowiska życia. Procesy rozwoju społeczno-

gospodarczego i zagospodarowania przestrzeni miasta będą w pełni podporządkowane wymogom ekologicznym.

Po dokonaniu wnikliwej analizy możliwości realizacyjnych obu wariantów strategii w oparciu o:

- obecną sytuację społeczno-gospodarczą miasta,
- obecny stan środowiska przyrodniczego oraz zaległości w budowie obiektów i urządzeń służących jego ochronie,
- obecne i potencjalne możliwości rozwoju miasta, wynikające z sytuacji prawno-finansowej związanej z samorządami terytorialnymi i sektorem gospodarczym (zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw) na szczeblu centralnym,
- obecną i przewidywaną kondycję finansową miasta (wielkość budżetu i możliwych środków przeznaczanych z niego na inwestycje),

uznano, że **optymalnym wariantem strategii rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE jest obecnie wariant I – UMIARKOWANEGO I SELEKTYWNEGO ROZWOJU**, zaś pożądanym wariant II - trwałego i zrównoważonego rozwoju.

Przyjęty do realizacji **wariant I** strategii nastawiony jest na stymulowanie rozwoju gospodarki lokalnej poprzez wydatne zwiększenie atrakcyjności lokalizacyjnej miasta dla potencjalnych inwestorów. Mieści się on również w granicach ryzyka dopuszczalnego zarówno z punktu widzenia zabezpieczenia środków finansowych, jak i realiów organizacyjnych, instytucjonalnych oraz kadrowych, a także uwarunkowań tkwiących w otoczeniu. Niestety nie jest to wariant, który odpowiadałby pożądanemu poziomowi życia mieszkańców. Realizacja tego wariantu strategii wymaga również dużego zaangażowania władz miasta, pracowników urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych w jego realizację, ścisłej współpracy z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, środowiskiem nauki, kultury, biznesu, oraz władzami województwa łódzkiego, powiatem ziemskim i sąsiednimi gminami.

Tak więc, **WARIANT UMIARKOWANEGO I SELEKTYWNEGO ROZWOJU** jest wyrazem:

- realnej oceny szans i zagrożeń rozwojowych, tkwiących w otoczeniu miasta,
- realnej oceny silnych i słabych stron miasta, a zwłaszcza obecnej i przewidywanej sytuacji finansowej oraz wynikających z niej możliwości inwestycyjnych.

Część V

Cele operacyjne i Zadania realizacyjne

1. Cele operacyjne

Cele operacyjne są konkretyzacją strategicznych celów rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE i przedstawione zostały jako cele funkcjonalne, tzn. wyrażające pożądane potrzeby, które należy zaspokoić. Formułując katalog takich celów uwzględniono te z nich, które uznano za najpilniejsze do realizacji w perspektywie 2015 roku. Cele te są względem siebie równorzędne, stąd też ich uszeregowanie ma jedynie charakter porządkowy):

CELE STRATEGICZNE:	
C1. STAŁA POPRAWA WARUNKÓW ZAMIESZKANIA, OBSŁUGI I WYPOCZYNKU MIESZKAŃCÓW ORAZ STANU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO	
C2. TWORZENIE JAK NAJLEPSZYCH WARUNKÓW DLA TRWAŁEGO ROZWOJU GOSPODARCZEGO	
C3. ZAPEWNIENIE DOBREGO STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ORAZ RACJONALNE ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI	
C4. WZROST RANGI MIASTA W OTOCZENIU WOJEWÓDZKIM, KRAJOWYM I MIĘDZYNARODOWYM	
CELE OPERACYJNE	REALIZACJA CELU STRATEGICZNEGO
POPRAWA WARUNKÓW NAUCZANIA W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH, W TYM DLA DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ ORAZ UPRAWIANIA SPORTU PRZEZ UCZNIÓW	C1 – C4
ZAPEWNIENIE SPRAWNEGO FUNKCJONOWANIA POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ WPROWADZENIE STANDARDÓW SYSTEMU USŁUG PROFILAKTYCZNO-OPIEKUŃCZYCH NA RZECZ DZIECKA I RODZINY	C1
POPRAWA ŁADU I PORZĄDKU PUBLICZNEGO	C1 – C4

MODERNIZACJA I ROZWÓJ BAZY MATERIALNEJ ORAZ WSPIERANIE DZIAŁAŃ PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH ZADANIA W SFERZE KULTURY I SZTUKI	C1, C4
POPRAWA FUNKCJONOWANIA SŁUŻBY ZDROWIA	C1, C4
WSPIERANIE ROZWOJU SZKOLNICTWA WYŻSZEGO	C1, C2, C4
WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I STYMULOWANIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO MIASTA	C1, C2, C4
POPRAWA STANDARDU USŁUG KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ	C1, C2
ROZWÓJ I MODERNIZACJA UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO MIASTA I USPRAWNINIENIE JEGO POŁĄCZEŃ Z OTOCZENIEM ORAZ ZMNIEJSZENIE UCIAŻLIWOŚCI SPOWODOWANYCH RUCHEM ULICZNYM	C1 – C2, C4
LIKWIDACJA NIEDOBORÓW, ROZWÓJ I POPRAWA STANDARDU USŁUG INFRASTRUKTURY INŻYNIERYJNEJ	C1 – C4
REWITALIZACJA ZABYTKOWYCH KWARTAŁÓW I OBIEKTÓW MIASTA	C1, C3, C4
ZWIĘKSZENIE OFERTY REKREACYJNO-WYPOCZYNKOWEJ ORAZ TURYSTYCZNEJ ATRAKCYJNOŚCI MIASTA	C1, C4
ROZWÓJ BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO I RACJONALIZACJA GOSPODAROWANIA KOMUNALNYMI ZASOBAMI MIESZKANIOWYMI	C1, C4
ZABEZPIECZENIE ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH PRZED ICH DEGRADACJĄ	C1 – C4
RACJONALNA POLITYKA GOSPODAROWANIA PRZESTRZENIĄ MIASTA	C1 – C4
KREOWANIE POZYTYWNEGO WIZERUNKU MIASTA W OTOCZENIU WOJEWÓDZKIM, KRAJOWYM I MIĘDZYNARODOWYM	C1, C2, C4

Sformułowane cele operacyjne, będące konkretyzacją strategicznych celów rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE wyznaczają podstawowe kierunki działań jego władz, zmierzających do:

- ochrony cennych walorów i zasobów ekologicznych,
- radykalnej poprawy stanu środowiska przyrodniczego,
- znaczącej poprawy funkcjonowania systemu transportowego miasta i jego powiązań z systemem krajowym i międzynarodowym,
- wzrostu rangi edukacji w procesach rozwoju społeczno-gospodarczego,
- podniesienia standardu zamieszkiwania ludności,
- dalszego zwiększania atrakcyjności lokalizacyjnej miasta dla inwestycji zagranicznych i krajowych,
- zapewnienia opieki społecznej osobom potrzebującym,

- rozszerzenia oferty spędzania czasu wolnego przez mieszkańców miasta w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku,
- optymalnego wykorzystania endogenicznego potencjału dziedzictwa kulturowego miasta dla stymulowania rozwoju turystyki.

Tak więc, cele operacyjne koncentrują się na tych problemach, które mają strategiczne znaczenie dla wzrostu poziomu życia mieszkańców, tworzenia jak najlepszych warunków do dalszego dynamizowania rozwoju gospodarki lokalnej oraz wzrostu rangi MIASTA SKIERNIEWICE w otoczeniu wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym.

2. Zadania realizacyjne

Każdemu celowi operacyjnemu przyporządkowano określony zestaw zadań realizacyjnych wraz z uzasadnieniem ich podjęcia. Są one środkami realizacji strategicznych celów rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE.

Z punktu widzenia podmiotowego (kompetencyjnego) sformułowane zadania realizacyjne można podzielić na:

- zadania własne, za realizację których są odpowiedzialne z mocy prawa władze miasta,
- zadania obce, za realizację których są odpowiedzialne z mocy prawa inne podmioty decyzyjne (np. powiat ziemski, województwo, władze centralne).

Zgodne z przyjętą w praktyce (zarówno za granicą, jak i w Polsce) metodyką formułowania STRATEGII należy określić zarówno zadania własne, jak i obce. Wynika to z konieczności zaspokajania określonych potrzeb społecznych na obszarze miasta w określonym horyzoncie czasu. Tak więc, w STRATEGII znaleźć się winny zarówno zadania, leżące w kompetencji władz miasta, jak i zadania za realizację których odpowiedzialne są inne podmioty decyzyjne.

W przypadku zadań wykraczających poza ustawowe kompetencje władz miasta powinny one: prowadzić działania inspirujące, stymulujące i wspierające realizację określonych zadań, współpracować przy realizacji określonych zadań ze stosownymi podmiotami oraz wpływać na stosowne władze i monitować je, aby zrealizowały one zadania przypisane im z mocy prawa.

Mimo tego, głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację ustaleń STRATEGII jest Rada i Zarząd MIASTA SKIERNIEWICE.

Cel operacyjny:

Poprawa warunków nauczania w placówkach oświatowych, w tym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz uprawiania sportu przez uczniów

Zadanie realizacyjne
Rozbudowa ZSZ nr 3
Rozbudowa Zespołu Szkół Integracyjnych im. Marii Grzegorzewskiej
Budowa sal gimnastycznych przy obiektach szkolnych w Skierniewicach – Sala gimnastyczna przy SP nr 7
Budowa sal gimnastycznych przy obiektach szkolnych w Skierniewicach – Sala gimnastyczna przy ZSZ nr 2
Budowa sal gimnastycznych przy obiektach szkolnych w Skierniewicach – Sala gimnastyczna przy ZSO (LO im. B. Prusa)
Remont i modernizacja Sali gimnastycznej przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. J. Korczaka
Wybudowanie placu zabaw na terenie SOSW im. J. Korczaka
Wykonanie placu zabaw przy Przedszkolu nr 4
Remonty kapitalne w szkołach i placówkach oświatowo – wychowawczych
Wspieranie nowatorskich działań nauczycieli i dyrektorów, zmierzających do podniesienia poziomu nauczania.
Zwiększenie liczby godzin i ofert zajęć pozalekcyjnych dla uczniów
Wspieranie inicjatyw tworzenia przedszkoli i szkół niepublicznych
Zwiększenie ilości grup lub oddziałów integracyjnych w placówkach przedszkolnych i szkołach
Zapewnienie bazy dydaktycznej do właściwej organizacji pracy w oddziałach integracyjnych
Utworzenie Miejskiego Centrum Pracy Pozaszkolnej, zapewniającego także uczestnictwo w zajęciach dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej
Dobudowa parteru do budynku Przedszkola nr 1 w celu utworzenia gabinetu logopedycznego.
Zniesienie barier architektonicznych dla wózków inwalidzkich poprzez wykonanie podjazdu oraz remont sanitariów i naprawę podłóg w korytarzach internatu i szkoły SOSW im. J. Korczaka.
Wykonanie placu zabaw przy Przedszkolu nr 5 przy ul. Czystej
Termomodernizacja budynku Przedszkola Nr 1 przy ul. Batorego
Termomodernizacja budynku Przedszkola Nr 4 przy ul. Iwaskiewicza
Termomodernizacja budynków szkolnych w Skierniewicach - Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej Nr 2 przy ul. 1-go Maja
Kompleksowa termomodernizacja szkół na terenie Miasta Skierniewice jako przykład zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza poprzez oszczędzanie energii - Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej Nr 4 im. M. Skłodowskiej - Curie
Kompleksowa termomodernizacja szkół na terenie Miasta Skierniewice jako przykład zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza poprzez oszczędzanie energii - Termomodernizacja budynku ZSO (LO im. B.Prusa)
Kompleksowa termomodernizacja szkół na terenie Miasta Skierniewice jako przykład zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza poprzez oszczędzanie energii - Termomodernizacja budynku Gimnazjum nr 3
Termomodernizacja budynków szkolnych w Skierniewicach - Termomodernizacja budynku Gimnazjum Nr 1 przy ul. Szarych Szeregów
Termomodernizacja budynków szkolnych w Skierniewicach - Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Zawodowych Nr 2 im. J. Paczkowskiego
Termomodernizacja budynków szkolnych w Skierniewicach - Termomodernizacja budynku Zespołu

Sportowych Szkół Ogólnokształcących przy ul. Konopnickiej

Termomodernizacja budynku SOSW im. J. Korczaka

Cel operacyjny:

Zapewnienie sprawnego funkcjonowania pomocy społecznej oraz wprowadzenie standardów systemu usług profilaktyczno-opiekuńczych na rzecz dziecka i rodziny

Zadanie realizacyjne
Kontynuowanie budowy Domu Pomocy Społecznej z kompleksem usług całodobowych, dziennych i rehabilitacyjnych
Uruchomienie w ramach mieszkalnictwa komunalnego „mieszkań chronionych” dla osób opuszczających placówki wychowawczo-opiekuńcze i zakłady resocjalizacyjne dla nieletnich oraz rodzin zastępczych i osób z zaburzeniami psychicznymi
Uruchomienie noclegowni z zapleczem socjalnym dla osób bezdomnych
Utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy
Stworzenie spójnego lokalnego systemu opieki nad rodziną i dzieckiem w oparciu o Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
Przekształcenie Pogotowia Opiekuńczego w placówkę wielofunkcyjną świadczącą usługi w zakresie całodobowej opieki w zakresie interwencji kryzysowej, doradztwa rodzinnego, zastępczej opieki rodzinnej i adopcji
Rozszerzanie pomocy socjalnej dla uczniów z rodzin ubogich i patologicznych
Likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych
Wspieranie i inspirowanie akcji charytatywnych na rzecz osób potrzebujących oraz rozwoju usług wolontarystycznych
Wspomaganie i współdziałanie z organizacjami zrzeszającymi ludzi niepełnosprawnych
Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi, zajmującymi się pomocą na rzecz ludzi potrzebujących

Cel operacyjny:

Poprawa ładu i porządku publicznego

Zadanie realizacyjne
Kontynuacja przedsięwzięć z zakresu prewencji kryminalnej zwiększających poczucie bezpieczeństwa mieszkańców
Oddziaływanie prewencyjne na dzieci i młodzież w zakresie bezpieczeństwa ruchu, przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii
Doskonalenie struktury i form działania Straży Miejskiej poprzez zwiększenie zatrudnienia i doposażenie w sprzęt techniczny
Działania na rzecz włączenia mieszkańców do współpracy z Policją i Strażą Miejską
Wyznaczenie w mieście tras bezpiecznego przewozu niebezpiecznych środków chemicznych
Budowa zintegrowanego systemu łączności służb ratowniczych
Doposażenie Policji i Straży Pożarnej w sprzęt techniczny i środki łączności

Cel operacyjny:

Modernizacja i rozwój bazy materialnej oraz wspieranie działań podmiotów realizujących zadania w sferze kultury i sztuki

Zadanie realizacyjne
Budowa Domu Kultury na osiedlu Widok
Remont i adaptacja zabytkowego budynku Willi Kozłowskich pod potrzeby jednostek kultury, działających na terenie miasta Skierniewice.
Sprawowanie mecenatu nad uzdolnionymi twórcami poprzez pomoc finansową i rzeczową oraz promowanie ich twórczości
Promowanie regionalnego i miejskiego środowiska artystycznego poprzez dofinansowanie wydawnictw o charakterze kulturalnym, organizację wystaw, plenerów, koncertów i spotkań artystów z mieszkańcami
Rozwijanie edukacji artystycznej dzieci i młodzieży w dziedzinie plastyki, muzyki i form teatralnych
Poprawa stanu i doposażenie techniczne bazy kulturalnej
Powołanie przy Prezydencie Miasta Kapituły Mecenasów Kultury i Sztuki
Budowa miejskiej biblioteki publicznej.

Cel operacyjny:

Poprawa funkcjonowania służby zdrowia

Zadanie realizacyjne
Profilaktyka chorób społecznych i cywilizacyjnych, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży
Poprawa stanu technicznego bazy oraz wyposażenia w aparaturę i sprzęt medyczno-diagnostyczny placówek ochrony zdrowia

Cel operacyjny:

Wspieranie rozwoju szkolnictwa wyższego

Zadanie realizacyjne
Działania wspierające rozwój Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej oraz Wyższej Szkoły Ekonomiczno-Humanistycznej
Współpraca ze środowiskiem naukowym Instytutu Sadownictwa i Kwiaciarstwa, Instytutu Warzywnictwa oraz SGGW - Pola Doświadczalnego im. M. Górskiego

Cel operacyjny:

Wspieranie przedsiębiorczości i stymulowanie rozwoju gospodarczego miasta

Zadanie realizacyjne
Elastyczna polityka podatkowa miasta, zwłaszcza w stosunku do małych i średnich przedsiębiorstw
Przeznaczenie terenów pod działalność gospodarczą i ich wyposażenie w infrastrukturę techniczną
Pomoc organizacyjno-prawna dla mieszkańców podejmujących działalność gospodarczą, zwłaszcza bezrobotnych
Stworzenie banku ofert gospodarczych (inwestycyjnych) miasta i ich aktywna promocja w kraju i za granicą

Wspieranie rozwoju tzw. otoczenia biznesu
Integracja lokalnego środowiska biznesu poprzez utworzenie Klubu (Rady) Biznesu przy Prezydencie Miasta
Wspieranie rozwoju usług noclegowych i gastronomicznych
Promowanie przemysłów wysokiej technologii
Racjonalizacja zarządzania mieniem komunalnym, w tym jego prywatyzacja z uwzględnieniem interesów miasta i jego mieszkańców
Aktywna i proefektywnościowa gospodarka finansowa miasta, zmierzająca do wzrostu wydatków inwestycyjnych

Cel operacyjny:

Poprawa standardu usług komunikacji miejskiej

Zadanie realizacyjne
Wymiana części taboru autobusowego
Wymiana wiat przystankowych oraz budowa zatok przystankowych i tzw. „krańcówek”
Modernizacja stacji obsługi autobusów oraz placu postojowego

Cel operacyjny:

Rozwój i modernizacja układu komunikacyjnego miasta i usprawnienie jego połączeń z otoczeniem oraz zmniejszenie uciążliwości spowodowanych ruchem ulicznym.

Zadania realizacyjne
Wspieranie działań na rzecz sprawnego połączenia autostrady A2 z miastem oraz budowy lotniska międzynarodowego w rejonie: Skierniewice-Mszczonów
Podejmowanie aktywnych działań na rzecz przystosowania szlaku kolejowego Warszawa – Łódź do parametrów szybkiej kolei regionalnej
Budowa obwodnicy zachodniej Miasta Skierniewice odcinek od ul. Łowickiej do ul. Sierakowickiej.
„Przebudowa i budowa ul. Armii Krajowej od ul. Łowickiej do ul. M. Skłodowskiej – Curie”
Budowa obwodnicy wschodniej od ul. M. Skłodowskiej - Curie do ul. J.III Sobieskiego
Rozbudowa ul. Łódzkiej na odcinku od ul. Poniatowskiego do ul. Feliksów w Skierniewicach w ciągu drogi wojewódzkiej nr 705
Rozbudowa ul. Widok od ul. Siennej do ul. Skłodowskiej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 705 w Skierniewicach
Przebudowa istniejącej sieci drogowej – most na rzece Łupi w ul. 1-go Maja.
Remont/Modernizacja drogi krajowej nr 70 wraz z budową ekranów akustycznych
Remont ul. Batorego wraz z przyległym pasem drogowym - Trakt spacerowy wiodący z Rynku do terenów powojсковych
Segregacja ruchu kołowego i pieszego

Opracowanie i realizacja programu rozwoju i modernizacji układu drogowo-ulicznego miasta oraz systemu parkingów: modernizacja istniejącej sieci drogowej; budowa ulic osiedlowych
Budowa ścieżek rowerowych
Rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego miasta
Przebudowa dróg w ulicach: Moniuszki, Wieniawskiego, Willowa, Próchnika.
Remont ulic powiatowych i gminnych
Budowa drogi łączącej Rondo Solidarności z ul. Rawską

Cel operacyjny:

Likwidacja niedoborów, rozwój i poprawa standardu usług infrastruktury inżynierijnej

Zadanie realizacyjne
Modernizacja sieci ciepłej wysokoparametrowej na os. Widok
Budowa sieci ciepłej do budynków byłej Jednostki Wojskowej przy ul. Batorego
Modernizacja części ciśnieniowej kotła WR25/4 na ściany szczelne i ewentualnie dopasowanie kotła do współspalania biomasy wraz z infrastrukturą przygotowania i podawania paliwa
Budowa spinki w ul. Kilińskiego, Rawskiej i Pomologicznej
Modernizacja i remont kapitalny układów pompowych w Ciepłowni Miejskiej
Podłączenie do miejskiej sieci ciepłej budynków użyteczności publicznej w ulicach: Przemysłowej, Armii Krajowej, Działkowej, Nowobielańskiej - poprawa bezpieczeństwa systemu
Wymiana przetwornic częstotliwości w napędach Ciepłowni Miejskiej
Modernizacja stacji uzdatniania wody w Ciepłowni Miejskiej - automatyzacja procesu produkcji wody
Remonty bieżące i konserwacja sprzętu technicznego
Modernizacja i przebudowa stacji transformatorowej oraz układów zabezpieczenia rozdzielni w Ciepłowni Miejskiej
Ograniczenie emisji poprzez likwidację niskich parametrów, likwidację węzłów grupowych z kompleksowym zarządzaniem i nadzorem telemetrycznym pracy sieci, komór i węzłów ciepłowniczych.
Likwidacja źródeł niskiej emisji - zapewnienie bezpieczeństwa systemu, budowa spinki (ul. Sienkiewicza - L.O., ul. Rawska, ul. Strykowska, ul. Czysta).
Podłączenie do sieci WP osiedla mieszkaniowego przy ul. Sobieskiego z wybudowaniem kolektora do współpracy odnawialnego źródła geotermalnego z systemem ciepłowniczym Skierniewic
Modernizacja sieci wysokich parametrów z węzła 506 do ul. Trzcńskiej
Współpraca odnawialnego źródła geotermalnego z systemem ciepłowniczym Skierniewic
Budowa instalacji oczyszczania spalin (odsiarczanie)
Budowa skojarzonego źródła wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej (kogeneracja)
Modernizacja podgrzewacza kotła WR25/3
Przebudowa składowiska żużla
Dalsza realizacja programu gazyfikacji
Budowa nowych i modernizacja istniejących punktów zasilania energetycznego oraz likwidacja

napowietrznych linii energetycznych
Realizacja „Programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla Miasta Skierniewice w latach 2004-2011”
Budowa sieci wodociągowej magistralnej(od ujęcia przy Rawskiej)
Rozbudowa sieci wodociągowej w ulicach: Działkowa, Wąska, Łączna, Rawska (od ul. Strobowskiej do granic miasta), 2 Pułku Berlińskiego, Traugutta, Hibnera, , Unii Europejskiej, Wyszyńskiego, Podkładowa, Mandarynkowa, Cytrynowa.
Budowa małej elektrowni wodnej Zadębie na rzece Łupi.
Budowa Stacji Uzdatniania Wody przy ul. Rawskiej wraz z budową sieci wodociągowej
Uporządkowanie gospodarki ściekowej w mieście Skierniewice - rozdział funkcji kanalizacji ogólnospławnej poprzez rozbudowę systemu kanalizacji deszczowej.
Budowa sieci kanalizacyjnej – ul. Kasztanowa.
Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Batorego
Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej w ulicach: Rawskiej, Granicznej, Trzcieńskiej, Cichej
Budowa i rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Rawskiej i Al. Niepodległości oraz przebudowa kanalizacji deszczowej w ul. 1-go Maja wraz z przełączeniem kanałów deszczowych z ulic: Trzcieńska, Batorego, Niepodległości do nowowybudowanych, Wyszyńskiego, Łowicka
Budowa i przebudowa oczyszczalni ścieków: - modernizacja przepompowni ścieków surowych, - część mechaniczna – wyeliminowanie zamarzania krat, doposażenie w nowe separatory i modernizacja instalacji wentylacji, - część biologiczna- budowa reaktora o niezawodnym systemie pomiarów stężeń tlenu i zmianie sterowania pracą dmuchaw, - rozbudowa i modernizacja stacji odwadniania i higienizacji osadu, - budowa i rozbudowa węzła osadowo - biogazowego, - utylizacja ostateczna osadu ,z infrastrukturą techniczną.

Cel operacyjny:

Rewitalizacja zabytkowych kwartałów i obiektów miasta

Zadanie realizacyjne
Opracowanie i realizacja programu rewaloryzacji zabudowy staromiejskiej, objętej strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej „A”
Opracowanie i realizacja programu zagospodarowania przestrzennego części miasta, objętej strefą pośredniej ochrony konserwatorskiej „B”
Rewaloryzacja zabytkowego parku we współpracy z Instytutem Warzywnictwa oraz Instytutem Sadownictwa i Kwiaciarstwa
Ożywienie społeczno-gospodarcze północno-wschodniej części województwa łódzkiego poprzez rewitalizację terenów powojkowych w Skierniewicach.
Zagospodarowanie przestrzenne obszaru objętego ochroną konserwatorską - Trakt dworcowy - Etap I - plac przed dworcem

- Etap II - ul. Sienkiewicza.
Rewaloryzacja zabytkowego parku
- Etap I - opracowanie dokumentacji
- Etap II - rewaloryzacja układu wodnego
- Etap III - rewaloryzacja układu przestrzennego parku
- Etap IV - rewaloryzacja nasadzeń roślinnych i małej architektury.
Budowa siedziby Urzędu Miasta

Cel operacyjny:

Zwiększenie oferty rekreacyjno-wypoczynkowej oraz turystycznej atrakcyjności miasta

Zadania realizacyjne
Budowa Centrum Rekreacji, Wypoczynku i Sportu „ZALEW ZADĘBIE”
Remont ul. Batorego wraz z przyległym pasem drogowym - Trakt spacerowy wiodący z Rynku do terenów powojkowych.
Budowa sztucznego lodowiska
Likwidacja zaniedbań w zakresie remontów i modernizacji bazy sportowej: - remont stadionu miejskiego - remont i modernizacja szkolnych sal gimnastycznych
Budowa boisk sportowych w ramach programu „Moje boisko - Orlik 2012”
Budowa placu zabaw i remont boiska przy ul. Jodłowej
Wykonanie Skate Parku przy ul. Konwaliowej
Promowanie sportu i rekreacji jako nieodłącznego elementu stylu życia mieszkańców
Aktywne wspieranie działalności Szkolnego Związku Sportowego oraz Uczniowskich Klubów Sportowych
Promowanie i wspieranie utalentowanych sportowców, zwłaszcza dzieci i młodzieży (patronat Prezydenta miasta – stypendia, nagrody)
Budowa altany i Punktu Informacji Turystycznej
Rozszerzenie współpracy z instytucjami i organizacjami turystycznymi
Nawiązanie współpracy w dziedzinie turystyki z sąsiednimi gminami i prowadzenia wspólnych działań promocyjnych
Zagospodarowanie istniejących terenów zieleni oraz ciągu wzdłuż rzeki Łupi na cele rekreacyjno-wypoczynkowe
Pełne rozpoznanie wartości wód solankowych i możliwości jej wykorzystania do celów uzdrowiskowo-leczniczych

Cel operacyjny:

Rozwój budownictwa mieszkaniowego i racjonalizacja gospodarowania komunalnymi zasobami mieszkaniowymi

Zadanie realizacyjne
Pozyskanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe i usługi: - przy ulicach Armii Krajowej – Skłodowskiej, - przy ulicy Rawskiej i Strobowskiej, - pomiędzy ul. Rynek i Placem Św. Floriana
Budowa budynku komunalnego
Sukcesywne uzbrajanie w urządzenia infrastruktury technicznej terenów pod nowe budownictwo mieszkaniowe
Przygotowanie i wdrożenie programu rozwoju budownictwa komunalnego
Opracowanie i wdrożenie wieloletniej polityki czynszowej miasta w stosunku do najemców komunalnych zasobów mieszkaniowych

Cel operacyjny:

Zabezpieczenie zasobów przyrodniczych miasta przed ich degradacją

Zadania realizacyjne
Utworzenie Miejskiego Systemu Ekologicznego („ruszt ekologiczny” miasta) powiązanego z otoczeniem oraz rekultywacja i renaturyzacja obszarów zdegradowanych
Opracowanie programu realizacji zasad zrównoważonego rozwoju (ekorozwoju) miasta w oparciu o standardy międzynarodowe (AGENDA 21)
Tworzenie nowych, zagospodarowanie i konserwacja istniejących terenów zieleni miejskiej
Stworzenie systemu ciągłego diagnozowania, w tym monitoringu stanu środowiska przyrodniczego
Edukacja ekologiczna mieszkańców miasta

Cel operacyjny:

Racjonalna polityka gospodarowania przestrzenią miejską

Zadania realizacyjne
Wpływanie poprzez plany, decyzje lokalizacyjne oraz inwestycje miejskie na racjonalne, z punktu widzenia ekonomicznego, społecznego i ekologicznego rozmieszczenie funkcji oraz zagospodarowanie przestrzeni (racjonalna polityka lokalizacyjna).
Zapewnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, odpowiednich dla danego obszaru wymagań architektonicznych i ekologicznych oraz konsekwentne i rygorystyczne przestrzeganie ich ustaleń przez zainteresowane strony
Opracowanie programu gospodarowania gruntami

Cel operacyjny:

Kreowanie pozytywnego wizerunku miasta w otoczeniu wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym

Zadania realizacyjne
Aktywna oraz kompleksowa promocja walorów i zasobów miasta w kraju i za granicą
Wdrożenie jednolitego systemu informacji wizualnej dla mieszkańców miasta i przyjezdnych
Aktywny udział miasta w promowaniu i reklamie lokalnej przedsiębiorczości oraz lokalnego produktu
Kontynuowanie współpracy z miastami partnerskimi i pozyskiwanie nowych partnerów
Kontynuacja organizowania, wpisanych w tradycję miasta imprez kulturalnych
Organizowanie cyklicznych ogólnopolskich i międzynarodowych imprez sportowo-turystycznych, wykorzystując do tego m.in. tor regatowy

Sformułowane powyżej zadania stanowią podstawę do realizacji operacyjnych i strategicznych celów rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE w perspektywie 2015 roku.

3. Koszty realizacji zadań inwestycyjnych

W trakcie formułowania celów operacyjnych i zadań realizacyjnych (inwestycyjnych) podjęto również próbę oszacowania kosztów ich realizacji w horyzoncie 2015 roku. Niestety, nie we wszystkich przypadkach udało się tego dokonać, bowiem część zadań była niemożliwa lub bardzo trudna do oszacowania kosztowego. Stąd też poniższa lista zadań prezentuje tylko te z nich, dla których było możliwe oszacowanie kosztów ich realizacji w cenach bieżących 2009 roku.

Zadanie realizacyjne (inwestycyjne)	Szacunkowy koszt w tys. zł
EDUKACJA	
Rozbudowa ZSZ nr 3	2.600
Rozbudowa Zespołu Szkół Integracyjnych im. Marii Grzegorzewskiej	5.900
Budowa sal gimnastycznych przy obiektach szkolnych w Skierniewicach - Sala gimnastyczna przy SP nr 7	2.800
Budowa sal gimnastycznych przy obiektach szkolnych w Skierniewicach – Sala gimnastyczna przy ZSZ nr 2	2.700
Budowa sal gimnastycznych przy obiektach szkolnych w Skierniewicach – Sala gimnastyczna przy ZSO (LO im. B. Prusa)	3.775
Remont i modernizacja Sali gimnastycznej przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. J. Korczaka	200
Wybudowanie placu zabaw na terenie SOSW im. J. Korczaka	45
Wykonanie placu zabaw przy Przedszkolu nr 4	45
Remonty kapitalne w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych	5.000
Dobudowa parteru do budynku Przedszkola nr 1 w celu utworzenia gabinetu logopedycznego.	90
Zniesienie barier architektonicznych dla wózków inwalidzkich poprzez wykonanie podjazdu oraz remont sanitariów i naprawę podłóg w korytarzach internatu i szkoły SOSW im. J. Korczaka.	310
Wykonanie placu zabaw przy Przedszkolu nr 5 przy ul. Czystej	50
Termomodernizacja budynku Przedszkola Nr 1 przy ul. Batorego	250
Termomodernizacja budynku Przedszkola Nr 4 przy ul. Iwaskiewiczza	702
Termomodernizacja budynków szkolnych w Skierniewicach - Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej Nr 2 przy ul. 1-go Maja	720
Kompleksowa termomodernizacja szkół na terenie Miasta Skierniewice jako przykład zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza poprzez oszczędzanie energii - Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej Nr 4 im. M. Skłodowskiej-Curie	730
Kompleksowa termomodernizacja szkół na terenie Miasta Skierniewice jako przykład zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza poprzez oszczędzanie energii - Termomodernizacja budynku ZSO (LO im. B.Prusa)	1.027
Kompleksowa termomodernizacja szkół na terenie Miasta Skierniewice jako przykład zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza poprzez oszczędzanie energii - Termomodernizacja budynku Gimnazjum nr 3	938

Termomodernizacja budynków szkolnych w Skierniewicach - Termomodernizacja budynku Gimnazjum Nr 1 przy ul. Szarych Szeregów	1.519
Termomodernizacja budynków szkolnych w Skierniewicach - Termomodernizacja budynków Zespołu Szkół Zawodowych Nr 2 im. J. Paczkowskiego	720
Termomodernizacja budynków szkolnych w Skierniewicach - Termomodernizacja budynku Zespołu Sportowych Szkół Ogólnokształcących przy ul. Konopnickiej	1.769
Wspieranie nowatorskich działań nauczycieli i dyrektorów zmierzających do podniesienia poziomu nauczania zgodnie z wdrażaną reformą edukacji	1.875
Zwiększenie liczby godzin i ofert zajęć pozalekcyjnych dla uczniów	3.840
Zwiększenie ilości grup lub oddziałów integracyjnych w przedszkolach oraz ich utworzenie szkołach (podstawowych, gimnazjach i szkołach średnich)	3.400
Zapewnienie bazy dydaktycznej do właściwej organizacji pracy w oddziałach integracyjnych	1.875
Poprawa warunków wypoczynku uczniów poprzez modernizację i budowę boisk przyszkolnych wraz z terenami zieleni oraz organizowanie wycieczek, biwaków i obozów szkolnych	1.875
POMOC SPOŁECZNA	
Kontynuowanie budowy Domu Pomocy Społecznej z kompleksem usług całodobowych, dziennych i rehabilitacyjnych	22.000
Uruchomienie w ramach mieszkalnictwa komunalnego „mieszkań chronionych” dla osób opuszczających placówki wychowawczo-opiekuńcze i zakłady resocjalizacyjne dla nieletnich oraz rodzin zastępczych i osób z zaburzeniami psychicznymi	900
Uruchomienie noclegowni z zapleczem socjalnym (stołówka, pralnia, łazienka) dla osób bezdomnych	1.000
Utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy	1.700
Stworzenie spójnego lokalnego systemu opieki nad rodziną i dzieckiem w oparciu o Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	1.500
Przekształcenie Pogotowia Opiekuńczego w placówkę wielofunkcyjną świadczącą usługi w zakresie całodobowej opieki w zakresie interwencji kryzysowej, doradztwa rodzinnego, zastępczej opieki rodzinnej i adopcji	900
Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi, zajmującymi się pomocą na rzecz ludzi potrzebujących	1.200
Dofinansowanie do remontów mieszkań rodzin romskich zamieszkujących Skierniewice	40
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
Doskonalenie struktury i form działania Straży Miejskiej poprzez zwiększenie zatrudnienia i doposażenie w sprzęt techniczny	240
Budowa zintegrowanego systemu łączności służb ratowniczych	150
Doposażenie Policji i Straży Pożarnej w sprzęt techniczny i środki łączności	
- Policja	2.270
- Straż Pożarna	4.460
Rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego miasta	600

KULTURA I SZTUKA	
Budowa Domu Kultury na osiedlu Widok	6.000
Poprawa stanu bazy i wyposażenia technicznego bazy kulturalnej	800
Remont i adaptacja zabytkowego budynku Willi Kozłowskich pod potrzeby jednostek kultury, działających na terenie miasta Skierniewice	3.900
Budowa miejskiej biblioteki publicznej	6.000
KOMUNIKACJA MIEJSKA	
Wymiana taboru autobusowego	15.000
Wymiana wiat przystankowych oraz budowa zatok przystankowych i krańcówek	1.400
Modernizacja stacji obsługi autobusów oraz placu postojowego	700
DROGOWNICTWO	
Budowa obwodnicy zachodniej Miasta Skierniewice odcinek od ul. Łowickiej do ul. Sierakowickiej.	25.673
„Przebudowa i budowa ul. Armii Krajowej od ul. Łowickiej do ul. M.Skłodowskiej – Curie”	26.774
Budowa obwodnicy wschodniej od ul. M. Skłodowskiej - Curie do ul. J.III Sobieskiego	35.600
Wymiana nawierzchni asfaltowej w Al. Niepodległości na odcinku od ul. Cichej do ul. S. Batorego	2.300
Przebudowa istniejącej sieci drogowej – most na rzece Łupi w ul. 1-go Maja.	4.500
Rozbudowa ul. Łódzkiej na odcinku od ul. Poniatowskiego do ul. Feliksów w Skierniewicach w ciągu drogi wojewódzkiej nr 705	8.198
Rozbudowa ul. Widok od ul. Siennej do ul. Skłodowskiej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 705 w Skierniewicach	6.915
Remont/Modernizacja drogi krajowej nr 70 wraz z budową ekranów akustycznych	7.000
Remont ul. Batorego wraz z przyległym pasem drogowym - Trakt spacerowy wiodący z Rynku do terenów powojkowych.	2.500
Modernizacja ul. Łowickiej i ul. Wszyńskiego	5.200
Opracowanie i realizacja programu rozwoju i modernizacji układu drogowo-ulicznego miasta oraz systemu parkingów:	
- modernizacja istniejącej sieci drogowej	56.000
- budowa ulic osiedlowych	22.000
Przebudowa dróg w ulicach: Moniuszki, Wieniawskiego, Willowa, Próchnika.	1.419
Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 707 (Modernizacja ul. Rawskiej i ul. Kopernika – przebudowa jezdni, chodników i budowa ścieżki pieszo-rowerowej)	4.040
Remont ulic powiatowych i gminnych	5.374

Budowa drogi łączącej Rondo Solidarności z ul. Rawską	12.000
WODOCIĄGI I KANALIZACJA	
Budowa sieci wodociągowej Magistralnej (od ujęcia przy Rawskiej)	5.000
Rozbudowa sieci wodociągowej w ulicach: Działkowa, Wąska, Łączna, Rawska (od ul. Strobowskiej do granic miasta), 2 Pułku Berlińskiego, Traugutta, Hibnera, , Unii Europejskiej, Wyszyńskiego, Podkładowa, Mandarynkowa, Cytrynowa.	2.500
Budowa małej elektrowni wodnej Zadębie na rzece Łupi.	264
Budowa Stacji Uzdatniania Wody przy ul. Rawskiej wraz z budową sieci wodociągowej	42.700
Uporządkowanie gospodarki ściekowej w mieście Skierniewice - rozdział funkcji kanalizacji ogólnospławnej poprzez rozbudowę systemu kanalizacji deszczowej.	5.656
Budowa sieci kanalizacyjnej – ul. Kasztanowa.	324
Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej	36.923
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Batorego	1.575
Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej w ulicach: Rawskiej, Granicznej, Trzcinińskiej, Cichej	6.040
Budowa i rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Rawskiej i Al. Niepodległości oraz przebudowa kanalizacji deszczowej w ul. 1-go Maja wraz z przełączeniem kanałów deszczowych z ulic: Trzcinińska, Batorego, Niepodległości do nowowybudowanych, Wyszyńskiego, Łowicka	4.122
Budowa i przebudowa oczyszczalni ścieków: - modernizacja przepompowni ścieków surowych, - część mechaniczna – wyeliminowanie zamarzania krat, doposażenie w nowe separatory i modernizacja instalacji wentylacji, - część biologiczna- budowa reaktora o niezawodnym systemie pomiarów stężeń tlenu i zmianie sterowania pracą dmuchaw, - rozbudowa i modernizacja stacji odwadniania i higienizacji osadu, - budowa i rozbudowa węzła osadowo - biogazowego, - utylizacja ostateczna osadu, z infrastrukturą techniczną.	36.000

CIEPŁOWNICTWO	
Modernizacja sieci ciepłej wysokoparametrowej na os. Widok	8.250
Budowa sieci ciepłej do budynków byłej Jednostki Wojskowej przy ul. Batorego	1.336
Modernizacja części ciśnieniowej kotła WR25/4 na ściany szczelne i ewentualnie dopasowanie kotła do współspalania biomasy wraz z infrastrukturą przygotowania i podawania paliwa	4.500
Budowa spinki w ul. Kilińskiego, Rawskiej i Pomologicznej	305
Modernizacja i remont kapitalny układów pompowych w Ciepłowni Miejskiej	150
Modernizacja istniejącej automatyki kotłów zainstalowanych w Ciepłowni Miejskiej. Kompleksowa przebudowa automatyki Ciepłowni i węzłów ciepłych wraz z telemetrią całego systemu	780
Podłączenie do miejskiej sieci ciepłej budynków użyteczności publicznej w ulicach: Przemysłowej, Armii Krajowej, Działkowej, Nowobielańskiej - poprawa bezpieczeństwa systemu	4.030
Wymiana przetwornic częstotliwości w napędach Ciepłowni Miejskiej	250
Modernizacja stacji uzdatniania wody w Ciepłowni Miejskiej - automatyzacja procesu produkcji wody	500
Remonty bieżące i konserwacja sprzętu technicznego	730
Nowe podłączenie do systemu grzewczego (ul. Mickiewicza 24, ul. Reymonta 20, ul. Kopernika 5)	322
Modernizacja i przebudowa stacji transformatorowej oraz układów zabezpieczenia rozdzielni w Ciepłowni Miejskiej	100
Ograniczenie emisji poprzez likwidację niskich parametrów, likwidację węzłów grupowych z kompleksowym zarządzaniem i nadzorem telemetrycznym pracy sieci, komór i węzłów ciepłowniczych.	22.000
Likwidacja źródeł niskiej emisji - zapewnienie bezpieczeństwa systemu, budowa spinki (ul. Sienkiewicza - L.O., ul. Rawska, ul. Strykowska, ul. Czysta).	2.500
Podłączenie do sieci WP osiedla mieszkaniowego przy ul. Sobieskiego z wybudowaniem kolektora do współpracy odnawialnego źródła geotermalnego z systemem ciepłowniczym Skierniewic	1.600
Modernizacja sieci wysokich parametrów z węzła 506 do ul. Trzcieńskiej	270
Współpraca odnawialnego źródła geotermalnego z systemem ciepłowniczym Skierniewic	50.000
Budowa instalacji oczyszczania spalin (odsiarczanie)	8.000
Budowa skojarzonego źródła wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej (kogeneracja)	70.000
Modernizacja podgrzewacza kotła WR25/3	200
Przebudowa składowiska żużla	150
GOSPODARKA ODPADAMI	
Realizacja „Programu ochrony środowiska wraz z planem gospodarki odpadami dla Miasta Skierniewice w latach 2004-2011”	15.000

ZIELEŃ MIEJSKA I GOSPODARKA GRUNTAMI	
Urządzenie nowych i rekultywacja istniejących terenów zieleni miejskiej	1.500
Pozyskanie gruntów pod tereny komunikacyjne:	
- Obwodnicę wschodnią	1.800
- Obwodnicę zachodnią	3.600
- Geodezyjne wydzielenie terenów pod ulicami na Osiedlu Widok	30
OCHRONA ZABYTKÓW	
Opracowanie i realizacja programu rewaloryzacji zabudowy staromiejskiej, objętej strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej „A”	15.000
Opracowanie i realizacja programu zagospodarowania przestrzennego części miasta, objętej strefą pośredniej ochrony konserwatorskiej „B”	
Ożywienie społeczno-gospodarcze północno-wschodniej części województwa łódzkiego poprzez rewitalizację terenów powojсковych w Skierniewicach.	29.576
Zagospodarowanie przestrzenne obszaru objętego ochroną konserwatorską - Trakt dworcowy	12.000
- Etap I - plac przed dworcem	
- Etap II - ul. Sienkiewicza.	
Rewaloryzacja zabytkowego parku	20.000
- Etap I - opracowanie dokumentacji	
- Etap II - rewaloryzacja układu wodnego	
- Etap III - rewaloryzacja układu przestrzennego parku	
- Etap IV - rewaloryzacja nasadzeń roślinnych i małej architektury.	
Budowa siedziby Urzędu Miasta	10.000
Rewaloryzacja zabytkowego ratusza	5.000
REKREACJA I WYPOCZYNEK	
Wykupienie terenów niezbędnych do rozwoju funkcji rekreacyjnych w strefie brzegowej zalewu „Zadębie” przy:	
- ul. Miodowej	50
- ul. Strobowskiej	600
Budowa sztucznego lodowiska	1.500
Budowa infrastruktury rekreacyjnej w strefie brzegowej zalewu „Zadębie”	10.000
Budowa boisk sportowych w ramach programu „Moje boisko - Orlik 2012”	4.886
Budowa placu zabaw i remont boiska przy ul. Jodłowej	724
Wykonanie Skate Parku przy ul. Konwaliowej	1.075

Likwidacja zaniedbań w zakresie remontów i modernizacji bazy sportowej - remont stadionu miejskiego - II etap Remont stadionu miejskiego	4.400
Budowa altany i Punktu Informacji Turystycznej w Rynku	40
Budowa hali judo i sportów walki	2.500
Wykorzystanie wód geotermalnych na terenie miasta Skierniewice	15.000
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE I REMONTY ZASOBÓW KOMUNALNYCH	
Pozyskanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe i usługi:	
- przy ulicach Armii Krajowej – Skłodowskiej,	2.500
- przy ulicy Rawskiej i Strobowskiej,	1.000
- pomiędzy ul. Rynek i Placem Św. Floriana	1.000
Budowa budynku komunalnego	8.072
Uzbrojenie w urządzenia infrastruktury technicznej terenów pod nowe budownictwo mieszkaniowe	4.000
Przygotowanie i wdrożenie programu modernizacji oraz remontów istniejących komunalnych zasobów mieszkaniowych	3.000
ŁĄCZNE KOSZTY:	846.618

Przedstawione powyżej zadanie realizacyjne i szacunkowe koszty ich realizacji wskazują na olbrzymie potrzeby rozwojowe MIASTA SKIERNIEWICE. Realizacja wyżej wymienionych zadań wymaga znacznego zwiększenia udziału inwestycji w ogólnych wydatkach budżetu miasta do mniej więcej 25%, a także aktywnego poszukiwania, zwłaszcza preferencyjnych zewnętrznych środków finansowych, w tym z Unii Europejskiej.

4. Priorytetowe zadania inwestycyjne

STRATEGIA określa zestaw celów i zadań inwestycyjnych na cały okres jej obowiązywania, tj. do 2015 roku. Ze względu na wielość tych zadań oraz ograniczone możliwości kadrowe, organizacyjne a przede wszystkim finansowe, występuje konieczność wyboru priorytetów realizacyjnych, tzn. takich zadań inwestycyjnych, których realizacja winna się rozpocząć w pierwszej kolejności.

Podstawą wyboru priorytetów był stopień ich ważności i pilności z punktu widzenia konieczności likwidacji lub znacznego ograniczenia negatywnych skutków występujących barier i ograniczeń rozwojowych miasta, a także rozwiązywania istotnych problemów społecznych, gospodarczych, przestrzennych, infrastrukturalnych i ekologicznych. Efektem tych działań jest powstanie listy priorytetowych zadań inwestycyjnych, zwanej inaczej listą **“najpilniejszych z najważniejszych zadań inwestycyjnych”**, których realizację należy podjąć w pierwszej kolejności. Stanowią one będą podstawę do tworzenia Wieloletniego Planu Inwestycyjnego, który jest instrumentem umożliwiającym przełożenie zapisanych w niej celów i zadań inwestycyjnych na coroczne budżety miasta.

LISTA PRIORYTETOWYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH
Budowa i przebudowa oczyszczalni ścieków
Budowa stacji uzdatniania wody wraz z siecią wodociągową
Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej
Budowa i rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej
Przebudowa istniejącej sieci drogowej, w tym: - przebudowa istniejących głównych ciągów - przebudowa istniejącej sieci drogowej - mostu na rzece Łupi
Budowa obwodnicy zachodniej
Budowa obwodnicy wschodniej
Pozyskanie gruntów pod tereny komunikacyjne
Dokończenie budowy Domu Pomocy Społecznej
Rozbudowa i remonty kapitalne szkół oraz szkolnej bazy sportowej
Budowa budynku komunalnego
Rewitalizacja terenów powojkowych – dawnych koszar
Budowa nowej siedziby Urzędu Miasta
Budowa sztucznego lodowiska

Szacunkowy koszt realizacji priorytetowych zadań inwestycyjnych kształtuje się na poziomie ok. 190 mln zł. Ostateczna decyzja o realizacji konkretnych zadań winna być podjęta po przeprowadzeniu analizy porównawczej kosztów ich realizacji z możliwościami ich sfinansowania z budżetu miasta i źródeł zewnętrznych. W sytuacji niedoboru środków finansowych należy ograniczyć liczbę priorytetowych zadań inwestycyjnych, co będzie możliwe na etapie formułowania Wieloletniego Planu Inwestycyjnego, który jest „pomostem” między ustaleniami STRATEGII, a corocznymi budżetami miasta.

5. Zadania wnioskowane do Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego

Ze STRATEGII ROZWOJU MIASTA SKIERNIEWICE NA LATA 2009 - 2015 (stanowiącej aktualizację STRATEGII ROZWOJU MIASTA SKIERNIEWICE NA LATA 2000-2015) wynikają zadania, które winny być przedmiotem wnioskowania o ich umieszczenie w Strategii rozwoju województwa łódzkiego i jej programach realizacyjnych. Są to strategiczne zadania dla miasta i jego mieszkańców, które z punktu widzenia kompetencji ustawowych, a przede wszystkim kosztów realizacji, przekraczają możliwości ich sfinansowania z budżetu miasta. Stąd też wymagają one wsparcia finansowego ze źródeł zewnętrznych, w tym z budżetu państwa.

Nie oznacza to jednak, że władze miasta Skierniewice zaprzestaną działań na rzecz realizacji przedsięwzięć. Podstawową rolą władz miasta będzie głównie tworzenie lobby na rzecz ich urzeczywistnienia, a także w miarę możliwości wspieranie organizacyjno - lokalowe i finansowe ich realizacji.

Zadania realizacyjne z terenu MIASTA SKIERNIEWICE wnioskowane do Strategii rozwoju województwa łódzkiego prezentuje poniższe zestawienie:

ZADANIA REALIZACYJNE WNISKOWANE DO STRATEGII WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
Budowa szybkiej kolei regionalnej (SKR) w relacji Łódź - Warszawa
Budowa lotniska międzynarodowego w rejonie: Skierniewice - Mszczonów
Modernizacja układu komunikacji w mieście, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - modernizacja ulic w ciągach dróg Nr 70, Nr 705 i Nr 707 - budowa obwodnicy wschodniej - budowa obwodnicy zachodniej
Budowa i przebudowa oczyszczalni ścieków
Budowa składowiska odpadów w porozumieniu z sąsiednimi gminami (zakład utylizacji)
Budowa i rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej
Budowa i rozbudowa kanalizacji sanitarnej
Budowa stacji uzdatniania wody wraz z siecią wodociągową
Kontynuacja budowy Domu Pomocy Społecznej

Wyżej wymienione zadania realizacyjne będą miały decydujący wpływ na dalszy rozwój SKIERNIEWIC, a przede wszystkim umożliwią poprawę ich dostępności komunikacyjnej, co w konsekwencji przyczyni się do wzrostu atrakcyjności miasta dla inwestorów krajowych i zagranicznych, a także migrantów. Niezbędne nakłady inwestycyjne na realizację tych przedsięwzięć przekraczają możliwości lokalnych władz samorządowych i wymagają znaczącego wsparcia ze źródeł zewnętrznych (budżet państwa i województwa łódzkiego, środki pomocowe Unii Europejskiej).

Zakończenie

Skuteczna i efektywna realizacja celów oraz zadań zapisanych w STRATEGII ROZWOJU MIASTA SKIERNIEWICE NA LATA 2000 - 2015 wymaga z jednej strony sprzyjających uwarunkowań zewnętrznych w postaci:

- decentralizacji finansów publicznych i stabilnych zasad finansowania zadań samorządów terytorialnych,
- długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego, regionalnej i zagospodarowania przestrzennego kraju, realizowanej przez rząd RP,
- sprzyjającej międzynarodowej sytuacji politycznej i gospodarczej,
- możliwości aplikowania o pomoc finansową z Unii Europejskiej na wspieranie rozwoju regionalnego,

z drugiej zaś, sprzyjających uwarunkowań wewnętrznych w postaci aktywnych, systematycznych oraz skoordynowanych działań władz miasta (Rady i Zarządu), pracowników urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych na rzecz ich urzeczywistnienia. Działania te winny zmierzać do:

- poprawy jakości pracy Urzędu Miasta i skuteczności sterowania procesami rozwoju miasta, poprzez usprawnianie struktur organizacyjnych i procedur postępowania urzędowego,
- opracowania programów realizacji poszczególnych zadań zapisanych w STRATEGII, w pierwszej kolejności priorytetowych,
- sporządzania i konsekwentnej realizacji wieloletnich planów inwestycyjnych,
- tworzenia lokalnego międzysektorowego lobby na rzecz ekorozwoju,
- prowadzenia polityki informacyjnej o przedsięwzięciach rozwojowych zapisanych w STRATEGII wśród mieszkańców i podmiotów gospodarczych,
- inicjowania i koordynowania współpracy władz miasta z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami gospodarczymi przy realizacji ustaleń strategicznych, a także wspierania rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości,
- współpracy z władzami powiatu skierniewickiego oraz poszczególnych gmin wchodzących w jego skład, przy rozwiązywaniu wspólnych problemów rozwojowych, a także z władzami samorządowymi województwa łódzkiego,
- dalszego rozwoju współpracy międzynarodowej miasta (nawiązywanie nowych kontaktów z miastami partnerskimi),
- prowadzenia prorozwojowej polityki finansowej, polegającej na zwiększaniu udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem budżetu miasta,
- aktywnego pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych, w tym środków z budżetu państwa i środków pomocowych Unii Europejskiej,

- aktywnej promocji walorów oraz zasobów miasta, skierowanej do potencjalnych inwestorów (krajowych i zagranicznych),
- stworzenia zintegrowanego systemu informacji o mieście.

Opracowana STRATEGIA ROZWOJU MIASTA SKIERNIEWICE jest wynikiem wielomiesięcznej pracy zespołu ludzi, którym na sercu leży pomyślność miasta i jego mieszkańców. Jest ona wyrazem woli wspólnego działania różnych środowisk dla pomyślnego rozwoju miasta.

STRATEGIA prezentuje określoną projekcję pożądaných kierunków rozwoju MIASTA SKIERNIEWICE w postaci celów rozwoju i niezbędnych zadań realizacyjnych. Nie zamyka to oczywiście drogi do wypracowania innych. Jednak podstawą zmian winny być wyłącznie względy merytoryczne, wynikające ze zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych rozwoju miasta.

Z tego punktu widzenia STRATEGIA ROZWOJU MIASTA SKIERNIEWICE NA LATA 2009 - 2015, będąca aktualizacją STRATEGII ROZWOJU MIASTA SKIERNIEWICE NA LATA 2000-2015 jest dokumentem elastycznym oraz otwartym na zmiany, uzupełnienia i korekty.